Woman above all other educators, educates humanity. Man is the brain, but woman is the heart.
—Samuel Smiles.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

As the yellow gold is trie in fire, so the faith of friendship must be seen in adversity.
Ovid.

No. 17—Vol. LV. Friday, 3rd May, 1957 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR PENCE

NKRUMAH DECLARES WAR ON APARTHEID

BACKGROUND TO CONFERENCE TO WHICH S.A. IS INVITED

DR. KWAME NKRUMAH, Prime Minister of Ghana, has appointed a committee to study the proposals presented in a memorandum on South Africa submitted to him by the Rev. Michael Scott during his recent visit to Ghana as a guest for the celebrations of Ghana's independence.

In the memorandum, Michael Scott declares that "The fact must now be faced by the international community that South Africa has for ten years defied all the resolutions of the General Assembly relating to the question of Apartheid, the treatment of People of Asian Origin in South Africa and the supervisory authority of the United Nations over the Mandated Territory of South-West Africa.

"So far from making any concessions to world opinion, South Africa has steadily continued her defiance by enacting increasingly repressive apartheid legislation and measures for the absorption of Sout-West Africa into the Union, he declared.

Plan Of Action

This has resulted, he continued, in extendind the challenge of South Africa to the "outside world" from "the sphere of international law and politics to the sphere of religion, education and medicine. This must be reckoned with by all organisations which have the integrity of the Commonwealth and the United Nations at heart."

It is therefore necessary, continued the memorandum, that a plan of action be devised "which will achieve what moral persuasion and ten years of debates and attempted conciliation in the United Nations have failed to achieve.

The initiative for the needed vigorous leadership on this issue at UN "should come from other African States.

(*Continued on page 185*)

GERMAN COMMUNISTS, LIKE VERWOERD, SEEK TO CONTROL CHURCH

BERLIN.

THE annual convention of the Protestant Church, which in previous years united Christians from all parts of Germany, will not be held this year, Wes Berlin newspapers reported.

The Presidium of the Church Convention has announced that the 1957 Convention, originally scheduled to be held in Thuringia, in the Soviet Zone of Germany in August, had to be cancelled because of the unacceptable conditions set forth by the Communist regime in Eastern Germany. It added the shortage of time makes it impossible to prepare a covention in the Federal Republic of Germany, so that protestants this year will have no opportunity to meet on a large scale. The convention woul have been the eighth postwar rally of German protestants.

In a communique issued, recently, President Thadden Triglaff said:

"After months-long efforts to negotiate with the government of the German Democratic Republic on the Church Convention, conditions, some of which would have resulted in the politization of the Convention, were imposed on the Presidium. All requests and efforts to have these conditions revoked were abortive. Thus, the All-German Church Rally in Thuringia this year has been abandoned."

WILL STRIJDOM THROW VERWOERD OUT OF NATIVE AFFAIRS PORTFOLIO?

CAPE TOWN.

THERE are reports that a major Cabinet reshuffle is being planned and that Dr. Hendrik Verwoerd is to be transferred from the Department of Native Affairs. It seems likely that he may become Minister of Finance.

Dr. Verwoerd has become an acute embarrassment to the Nationalist Party as a result of what his own supporters term his "extremism" and "dogmatic attitude," and Nationalist Party followers throughout the Platteland are muttering against him.

It would be politely dis astrous for the Nationalists simply to exclude Dr. Verwoerd from the Cabinet because that would be interpreted not merely as a personal failure for him but as a failure for the whole of Apartheid.

(*Continued on page 19.*)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

INDIAN OPINION

FRIDAY, 3RD MAY, 1957

Nkrumah, Strijdom And The Funkhole

BY turning down Dr. Nkrumah's invitation to a conference of sovereign independent states Mr. Strijdom would appear to have placed himself in the position to appear afraid to face his most important adversary in the world. Against his refusal to attend the Prime Ministers' conference in London next month the impression would be confirmed that the Union's Premier thinks he will solve ugly problems by continually running into his funkhole. There is very good reason to see Mr. Strijdom in this light—but to stop there is to see him only in part.

There is every reason why he should be condemned for the attitude he has taken up to the Ghanian invitation. But before he is condemned people might do well to bear two considerations in mind. It is quite possible that with the Afrikaner intellectuals obviously in revolt, he might be giving earnest thought to an approach to the race question which might prevent what will certainly be a split in the ranks of Afrikanerdom.

Verwoerd Mess

Or, he might be so bankrupt of ideas to get out of the mess in which Verwoerd has thrown him that he is losing the capacity to look people in the face.

His behaviour during the debates on the Native Laws Amendment Bill indicates that he was so thoroughly ashamed that he did not even have the nerve to allow himself to speak much when called upon to defend his own government's policy. At one stage he concealed his obvious embarrassment when confronted with a direct demand for a speech by turning round and conversing with the Minister of Justice—right in the heat of a major debate. Against the background of this and similar events it is clear that the Prime Minister is certainly far from being a happy man. And if he thinks the funkhole is the most consoling refuge for his troubled conscience in these challenging times, we, for our part, would not be surprised.

If, however, in his concern, the Prime Minister is already thinking of a new and more effective approach to the race problem, we would not hasten to blame him for not accepting the Ghanian invitation. Unfortunately there are no real indications that he is applying his mind in this direction. The Nats are not in a mood to be guided by the wishes of the non-Whites. On the contrary Minister Swart has let it be known that his department intends locking up behind prison bars 2,000 junior leaders of the African National Congress. If this is not provocation of the most unstatesmanlike type, it is certainly no gesture which might make the African amenable to reason from the Strijdom side.

Strijdom Committed

While this is the case, it does no harm to see Mr. Strijdom's case from another angle. His government is specifically committed to the policy of making friends with the White and non-White countries of Africa. In pursuance of this policy he pointedly refrained from opposing the emergence of Ghana as a sovereign independent state. He followed this up by sending to Accra, on March 6, a special representative with a designation we regard as fairly impressive for an apartheid country. When Ghana applied for Commonwealth membership Mr. Strijdom did not stand in the way.

These tangible demonstrations of goodwill must obviously have made some impression in Ghana. More so when it is remembered that Dr. Nkrumah made certain that he went on record during the independence celebrations as having said that he hates and loathes apartheid. If he liked he could have promptly taken a very strong line against South Africa; gone to the United Nations and started the whole world talking excitedly about South Africa.

When Dr. Nkrumah reciprocated with a friendly invitation, it was because South Africa had taken the initiative to indicate that this is the language she wanted both countries to speak to each other.

Forced To Decline

But the conference Ghana proposed would obviously place South Africa in a difficult position. Among other things on the agenda were the race problem and the future of dependent territories. This forced South Africa into the position of having to decline the invitation.

The reason for this stand was given as the fact that the scope of the conference was too narrow. South Africa expressed a willingness to attend a more broad-based gathering. This argument deserves serious consideration, in its own right.

There is no doubt whatsoever that in a conference such as Dr. Nkrumah proposes South Africa would find herself in the dock. There is equally no doubt about the verdict. It is thus a strong point in Mr. Strijdom's favour that he has expressed willingness to be represented at a more broadly-based conference knowing that it would not be particularly friendly.

He is not alone in preaching race oppression in Africa and his government is not the only one which oppresses human beings for the sole reason that they are not White. If, as he realises, the time has come when apartheid must be tried in an international assembly where Black men sit, it is fair also to allow him to be tried in the presence of his peers. For the Union government to insist on a more broadly-based conference, in these circumstances, is not really unreasonable.

Keep Door Open

We do not expect Ghana to allow herself to deflected off her course by what Strijdom has said for the

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

present. There is no valid reason why the sovereign independent states of Africa should not meet without South Africa. But there is one thing they can do which would bring nearer realisation the ideals they have in mind: they can, at this stage, make every endeavour to keep the door to negotiation with South Africa open and lay foundations for a more broadly-based conference. We think Mr. Strijdom, with whom we find ourselves in violent disagreement on many things, has a good case here. He is being called into what will certainly be a political slaughter-house. As leader-goat followed by the Nationalist sheep it is fair that he should be made to face the inescapable end, as comfortably as possible.

We think African statesmanship has the resources to lead even the blind in the apartheid camp to a better future. Because this is the case, Dr. Nkrumah will not lose anything if he does not lose his temper; if he continues to press for a trans-African conference where not only South Africa will be represented, but the Federation, Mozambique, Angola, Uganda, Tanganyika, Kenya, etc. All the oppressed in these countries want to have a big say on the future of Africa.

Victory?

Above everything we have reason to believe that the tactics adopted by Ghana so far are likely to produce positive results in the long run. Shortly after Dr. Nkrumah's invitation was made public, reports circulated in the Union that Dr. Verwoerd might be removed from the Department of Native Affairs, where he would be a major obstacle to friendly relations with African states, to the finance portfolio. It is unusual for a strong political party to change ministers shortly before a general election. It would seem that Mr. Strijdom sees in Dr. Verwoerd a major obstacle in his Africa policy, on which he might have to say a lot during the elections. If this intepretation is correct and if Verwoerd finally goes before May next year, Dr. Nkrumah will have scored an important victory merely by keeping his temper.

Nkrumah Declares War On Apartheid

(*Continued from front page*)

African States

"It should be made quite clear to South Africa that henceforth other African countries will not content themselves with passing resolutions and making speeches in the United Nations deploring the injustices which are being increasingly inflicted on the African people in the Union.

"Action will be taken, both individually and jointly, which will adversely affect South African trading and other relations with their territories in Africa. This could include commercial exchange as well as communications, including air travel, servicing of aircraft proceeding to and from South Africa, etc."

Boycott Urged

Michael Scott urged "strong representations" by States with vital interests in Africa and the Commonwealth "regarding the continued financing of South African gold and diamond mining enterprises whose migrant labour system is disrupting the social organisation of the African people as far away as Nyasaland, Tanganyika, Bechuanaland, Basutoland and Swaziland, despite the cash wages offered which...depreciate the standards of wages and labour conditions in the Union itself."

Denouncing the karakul sheep farming of South-West Africa as exploitative, cruel and a mis-use of labour, he urged "women with consciences" to boycott the lambs' skins, and declared that "West Africa could set an example by boycotting South African foodstuffs, eggs, tinned fruit, wine, and other products...

"In the social sphere, in music entertainment, the arts, athletics, sport and education, much could be done to exert a healthy pressure of world opinion in the South African public," which, he insisted, included much more than the section of the white people which supports the Government's policies.

"...nine-tenths of the population...is showing itself increasingly opposed to this policy in the form of boycotts, strikes and other measures forced upon them by their lack of any constitutional means of redress, representation in Parliament and the repression of their leaders and their political and trade union organisations."

He declared that the dangers resulting from "this total stoppage of all channels of peaceful change and remedy for injustice" to not only South Africa but also surrounding territories, are now "too great to be evaded any longer by pious resolutions and oratory.

"The time has come for other African countries to take carefully planned and co-ordinated action both outside the United Nations and within the United Nations to induce other like-minded countries to join them in more effectual measures. Such will help to convince the South African Government of the error of its ways and assist the people opposing it.

"It will demonstrate the unwillingness of the world to wait complacently for some inevitable disaster or explosion which would cause unlimited human suffering and leave Africa with a heritage of racial hatred which would take centuries to overcome."

International Court

Article 7 of the League of Nations mandate agreement with South Africa could be invoked, the memorandum continued, to resolve "any dispute between South Africa as the Mandatory and one or more of the members of the League which entrusted the Mandate to her. The compulsory jurisdiction of the International Court of Justice could be sought by one or more members and South Africa would be compelled to accept the judgment of the Court even if she absented herself and took no part in the Court's proceedings. Continued defiance by South Africa of the Court could be referred to the Security Council and could result in the invoking of any of the active steps open to the United Nations including the 'collective measures' usually referred to as sanctions."

Micheal Scott then urged consideration of issuing travel documents by the UN or "a friendly State" to recognised petitioners from South-West Africa whom the (UN's) Fourth Committee has expressed its readiness to hear" but whom the South African Governm has refused to grant permissi to leave.

African Conference

Finally, the memorandu proposed that the Conference African Sovereian States su gested by Dr. Nkrumah consid in addition to other matte "possible policies and lines c concerted action to deal wit the problem of South Afric also the part which non-govern mental organisations could pla in the various fields of educa tion, sport, culture, trade, etc in the form of both negativ and positive action."

South Africa could be invite to attend such a conferenc "and discuss her present an future relations with othe States of the African continent, and "made aware of the likel consequences of the continue pursuit of her present policie of repression."

UN Charter Enforced

Positively, the conference could explore all the possible ways in which Africa could be helped by the UN's specialised agencies.

The memorandum concluded: "The purpose of the courses of action outlined above is to reinforce the principles of the United Nations Charter in face of South Africa's defiance and not to counterpose one form of racialism for another.

"Procedures must be devised which will make the Charter principles and the rule of international law effectual, or confidence in peaceful methods may be undermined in that part of the continent and peace and security threatened."

Neutral Power

"Swift was, I believe, the first to think of science as affording a means of ruthless tyranny. I imbibed this point of view at the age of fifteen, and it left my imagination well-prepared for the shock of nuclear bombs. I realised then, and have remembered ever since, that science, in itself, is ethically neutral. It confers power, but for evil just as much as for good. It is to feeling, not to knowledge, that we must appeal if science is to be beneficent."

Bertrand Russell talking in the BBC's General Overseas Service on "Books that Influenced Me in Youth."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Verwoerd In Bad Temper Against Churches

THE bitter debate on the church clause of the Native Laws Amendment Bill ended suddenly on April 25 by application of the closure without the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, having satisfied the House of Assembly as to what really passed between him and the Dutch Reformed Churches on this subject.

Mr. Marais Steyn (U.P., Vereeniging) had asked whether the Minister used his influence to persuade the members of the Dutch Reformed Church deputation that visited him to water down their objections to the clause.

Dr. Verwoerd replied indignantly that such a suggestion was an insult to the intelligence of the members of the deputation who were learned theologians capable of forming their own judgment.

Certainly they had heard his views, but it was ridiculous to suggest that they would have been swayed by him to accept a situation contrary to their convictions.

To drive home this point he produced a telegram from the scriba of the Nederduits Hervormde Kerk the Rev. P. Dreyer, which, he claimed, gave unqualified support to the clause as now framed.

Having said that the Dutch Reformed Church was not capable of being influenced by himself, he asserted in almost the next breath that the English-speaking churches had been carried away by the agitation of the Press and the United Party.

Were it not for these influences, he claimed, there would have been no agitation against the clause. He hoped that when this clamour died down the churches would return to their sober senses.

If not, they should be warned that he would not be able to see his way clear to allowing churches which had expressed an intention of urging Africans to break the law to enter African areas for mission work.

Just before the closure was moved Dr. Smit (U.P., East London City) was pointing out to the House that the counterpart to the church clause lay in another sub-section which could be used to prevent clergy rom entering African areas.

This, he said, presented the other side of the coin which gone almost unnoticed in the h at of the debate on the clause earing direc [illegible] he C urches.

[illegible] tely [illegible] tl is that Mr. Papenfus (N.P., Harrismith) moved the closure so suddenly and quietly that everybody was caught by surprise.

On a division the closure was passed by 65 votes to 43—Mr. Marais Steyn loudly demanding to know where the other 11 Nationalists were (the Government majority in the Assembly is 33).

Even the Nationalist Party's chief whip (Mr. P. K. le Roux) was caught out and he only came in for the last four of eight divisions which took place. He was dressed for dinner.

A large part of the clause which enables Dr. Verwoerd to enforce social apartheid in institutions other than churches was only nibbed at.

The House was in fact just beginning to go into these sections seriously when the Nationalists applied the closure

Vinoba Bhave Says Indian Elections Gave Spur To Casteism

Non-Committal On Communism In Kerala

ACHARYA VINOBA BHAVE said that casteism, which which was losing ground in India, had been given new impetus by the recent elections.

He said that they should, therefore, find a better way of conducting their elections. He had held discussions with many political leaders about this and they had all agreed with him, he said.

Acharya Bhave, speaking at Cape Comorin, said that if the Communist Party, which had come to power in Kerala, served the people with good intentions, it would be good for it as well as to the people. He wished it well.

He was replying to questions by pressmen after reaching Cape Comorin on his Bhoodan tour of Tamil Nad

He said this would give a new experience to the Communists who would know how to rule the country. It would also give the people an opportunity to have an experience of how Communists would work when they came to power.

Asked to comment on the commutation and remission of sentences by the new Ministry in Kerala, Acharya Bhave said that he had no particular opinion on it, nor did he attach any importance to it. Even criminals' minds could be changed and it was always good to give them an opportunity to do so. He said he would be glad if this was the motive behind these releases.

His opinion was that the prisoners should be handled with a view to bringing about a change of heart in them. There should, however, be no difference between political and other prisoners. He did not think that there was no place for change of heart in Marxism.

India Revises Ban Against South Africans

THE following revised clarification has been obtained concerning the entry/transit through India of passengers from South Africa.

(a) *Persons of Indian origin holding valid Passports/Travel Documents are allowed entry/transit without restriction.*

( ) *A national of the United Kingdom holding a valid U.K. Passport.* Such a passenger is permitted to travel to India in transit or otherwise without his having to comply with the restrictions placed on South Africans, when such passport-holder commences his journey from South Africa.

(c) *A national of the United Kingdom holding a valid U.K. Passport wherein South Africa is indicated in the column "Residence."* Such a passenger is permitted to travel to India in transit or otherwise without his having to comply with the restrictions placed on South Africans.

The Government of Bombay have agreed that "residence" is not the same as "domicile" and those U.K. citizens who are residents of South Africa but who have not acquired South African domicile will not be treated as "prohibited immigrants" and will therefore be exempt from the Reciprocity Rules.

(d) *A South African national of European descent holding a South African passport in direct transit to a point outside of India within the specified period of transit, viz 72 hours.* A temporary Permit for transit must be obtained at the Airport on arrival on payment of a fee of Rs. 15/-

Such passengers will be allowed to proceed from the Airport to stay in the city during the layover period but their Passports have to be deposited with the Police. On surrendering the Permit to the Airport Police authorities on departure from India, their passports will be returned to them.

It is important that such transit passengers are in possession of definite dated air tickets for their onward transportation outside of India within the specified period of 72 hours:

2. South African nationals wishing to remain in India for a period exceeding 72 hours will require an entry permit. Applications should be made to:

Office of the Commissioner for the Government of India in British East Africa, P.O. Box 2274, Nairobi Kenya Colony.

Application must be made on a special form in triplicate (obtainable from this office) and accompanied by the passport and four passport size photographs.

3. Once a permit has been issued for a South African to enter India, whether for 72 hours or longer, he will receive the same courteous treatment that is extended to nationals of all other countries.

BOOKKEEPING is necessary to commercial success. 47 years of successful educational service by the School of Accountancy guarantees to build careers by Home study methods. Write for free book, "The Direct Way to Success" which gives details of courses. The School of Accountancy, P. O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

GANDHIJI— The Story Of His Life

THE OBSTINATE RICH MAN

CHAPTER VIII

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

ONE of the most important things to consider was the question of money. A political party requires a lot of money to keep it going. The leaders must travel here and there, books and leaflets must be printed and distributed, halls must be hired when speeches have to be made, and so on Gandhiji had to insist on each member paying at least five shillings as a monthly subscription. He told the rich people to give as much more as they could. He himself gave twenty shillings a month. But the people were lazy when it came to giving money. They were very glad to have leaders who fought for them, but they seemed to think that all the work could be done without money. That is the way with many people in this world.

One day Gandhiji and some of his fellow-workers went on a tour to some out-of-the-way villages inhabited by Indians. They wanted to make even the most ignorant people understand that all must unite in the fight against an injustice and tyranny.

Gandhiji and his friends were invited to spend the night at the house of a rich Indian who was already a member of their party. They knew that if this man gave a big sum to the Congress fund, other people living around him would want to imitate him and do the same. The congress was now badly in need of funds to carry on its food work, and they hoped that the rich man would give at least six pounds

When they arrived at the rich man's house they found a grand feast waiting for them. Gandhiji thought it best to get the money matter over before eating, but he was greatly disappointed when he found that all the rich man intended giving was *three* pounds instead of six. He tried to persuade him to give more, but the rich man would not listen. He was not mean, but just obstinate He refused to give more than three pounds and began offering refreshments to his guests.

That was indeed an awkward situation. Gandhiji knew that if he let the man give only three pounds, other rich people too would want to give only three, or even less. They would think: "Why should we give more than that man who is so rich?"

So Gandhiji and his friends politely refused to take any food until six pounds had been given. They were dreadfully hungry and it was awful to have to sit and talk only, when a good meal was waiting for them.

Neither side would give in and the arguing went on all night. Just at day-break the host yielded at last. Then they all ate their fill

This incident was much talked about and it made people see that Gandhiji was not to be trifled with. After that people paid up their subscriptions more promptly.

Copyright: Reproduced by courtesy of Longmans Ltd.

An European Interviews Vinoba Bhave

IN Germany I had already heard about Vinoba Bhave, the "successor of Mahatma Gandhi." He was described in newspapers and magazines as a kind, old gentleman, very good natured and very friendly. Now, sitting in front of him in Madurai, I had a completely different opinion about this man. When I tried to contact him first (it was in Gandhi Niketan to the South of Madurai), Vinoba Bhave only read the letter in which my pen pal, Ela Gandhi, asked me to write an article on him for "Indian Opinion. Vinoba said neither "How do you do?" nor "What is your name?" or "Where do you come from?" He simply ignored me. Finally the private secretary said I should better try another time. So I left without any result.

Trying twice in Madurai again, I finally succeeded in getting a short interview. Vinoba Bhave made the impression on me that he is an old, wooden, probably eccentric but doubtless honest man. He is doing a great work and his good intention and character are beyond question. But you can hardly find in him a good, old grandfather or a charming personality. He lacks the friendly smile of Gandhiji and, I think, also the excelling greatness which the Mahatma possessed. Many Indian friends confirmed my impression though there is no doubt that Vinoba Bhave is one of the most outstanding persons in India today!

Not Easy To Bear

Vinoba Bhave's face is that of a man with deep thinking, his profile is most aristocratic and his eye has an all pervading look which is not always easy to bear.

The first question that I put to Vinoba Bhave was: "Is there not the danger that Gramdan individual initiative will be killed? For example idle people don't work."

Vinoba Bhave: "After Gramdan, there will not be a collective farm in that village, but every family will get a plot of land to cultivate. They will earn their bread and they will be supplemented by village community. So individual initiative will be there plus advantages of socialization. We are not killing individual initiative. You will get the benefit of society-help provided you help yourself. Today even if one labours hard one gets no help from society, but in Gandhian Society one will get such help. After Gramdan there will be no ownership of land."

The second question was: "You have travelled all over India and you know India best. Do you find any chance in India?"

Vinoba Bhave: Yes. There is an enormous change. Lakhs of people have given land-gifts. Now people are giving Gramdan. It means, all people in a village are renouncing individual ownership. This is a change of heart. There is no pressure, except pressure of love. It is very wonderful. What is happening in Madurai is very creditable. Our workers tell the people that you help your poor brothers and share all that you have with them and there will be no poverty. Renounce your ownership. It can't happen without change of heart."

Asia In Word History

The third question: "What do you think of the role India and Asia will play in world history?

Vinoba Bhave: "I won' bracket India and Asia together. India is one thing, Asia is another. India's role would be, what it was in ancient times, i.e. spreading peace, establishing the commonwealth of the whole world, sharing weals and woes of each other, complete freedom for every individual, for every society and for every nation. We believe that interests do not clash with each other. By establishing that kind of society, India will influence the world."

The fourth question: "What is your opinion about the future development in Europe?"

Vinoba Bhave: "I am not interested in idle thinking of the future. I believe that small nationalities based on languages, which exist in Europe should go. I can't understand why Belgium and Denmark or Norway and Sweden cannot be provinces of one state. Europe should develop as a joint state with full powers not only to every nation but to every village."

The fifth question: "There is an increasing of materialism in Europe. Do you think a spiritual development possible there?"

Vinoba Bhave: "I don't think Europe is devoid of spiritual urges although there is materialism in Europe. There is no difference between an Indian's heart and an European's heart The Human mind is the same everywhere. I find European friends disgusted with materialism, so I don't think that they will lay behind in spiritual development."

—Rainer Jerosch.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

JUST ARRIVED

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attr. ctive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Thubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambrone (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0

Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each.
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/ each

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707. — P. O. Box 2524.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

——JUST ARRIVED——

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Remberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Group Areas Bunkum

THE State Information (S.I.O.) has produced a profusely illustrated, lavishly printed booklet entitled "The South African Indian 1956." It is bilingual (English and French) and addressed to an overseas audience, particularly in the United States where our Indian question has come before U.N.O again.

Father Huddleston was criticised for presenting only one side of the case, not least by the S.I O. Far from denying the charge, he said that such was his purpose. But the S.I.O. in this booklet purports to be telling the *whole* story about our Indians. Its theme—"in a century the Indians in South Africa have advanced from depths of want, illiteracy, physical and spiritual degradation to heights of plenty, liberty and opportunity."

By
C. W. M. GELL

In a second article I will analyse this monstrous misrepresentation. Here, I will deal with these parts of the booklet which "answer" the accusation ("superimposed on the picture presented *by all the facts*") that the Group Areas Act "oppresses and persecutes the Indian population."

To the S.I.O. "the fundamental fact is that this legislation applies to all races." So it does. One-tenth of the country is set aside for our 70 per cent African community. Nine-tenths of the country is designated "the White areas" for our 20 per cent White population. Out of this nine-tenths, small pockets or locations are set aside for "temporary African sojourning" on 30-year leases subject to immediate eviction for contravention of multiple regulations or to arbitrary banishment at the whim of Dr. Verwoerd and the local authority. Even smaller pockets are being set aside for Indians, Coloureds, Malays—ghettoes in which they may live on the outskirts of the towns or beyond, far from their work or from the customers of those who keep shops.

This will, says the S.I.O., "eliminate racial friction," give the Indians "in their own areas ample facilities for investing capital" and "an appropriate measure of autonomy." Rather revealingly, the French text reads "a *certain* measure of autonomy." It also says that success will depend on "a progressive advance," of which the English translation is "moves forward step by step." We have heard that one before! Only the other day a Group Areas Board spokesman in Port Elizabeth explained that the grab would not take place at once—"at least another five major stages must be passed" before Port Elizabeth is zoned, "it will be at least a year" before notices to quit are given, those to leave "will have at least one year to vacate." It is going to be pillage by stages. But I am not sure that an unaided foreigner will be able to read all this into the phrase "progressive advance."

The S.I.O. admits in passing that "difficulties lie ahead." It even mentions "efforts to eliminate hardship." I can recall Adv. V. G. Hiemstra telling the Board at White River that it was concerned with "principles," not the merits of the case. "If all these arguements about hardship and loss of trade are relevant and valid, then no proposal made by any Transvaal municipality has any merit." And when the S.I.O. salves its conscience with the (quite inadequate) compensation likely to be paid under the Development Act, it omits to mention the absence of any provision to compensate for loss of custom and goodwill.

The Government's passion for "tidy," inhuman planning is reflected in a two-page diagram of a hypothetical town. TODAY, shows an urban area with "black spots" (surprisingly coloured red). In these are two "Bantu shops." The Indian area at one end contains three shops. There are 22 Indian and 18 White shops scattered throughout the rest of the area, also five White industries. TOMORROW, transforms the picture into three separate blocs between which, it is emphasised, "there will be no hindrance to the flow of industrial products or labour" (overseas investors relax.) The White area contains 15 shops and five industries, the Bantu area has suddenly sprouted 20 shops and, most implausibly, the Indian area contains ten shops and three industries.

The text says "Indians who leave commerce will enter industry and other occupations." Will they indeed? Mr. Hiemstra has often said so, when it suited the plans of the municipalities he represented to evict their Indians into the veld. At the Sabra conference last January Prof, Bruwer and Mr. Theo. Gerdener, M.P.C., supported this idea for "converting a parasitic (i.e. merchant) group into a constructive (i.e. labouring) one." But the editor of "Dagbreek" and Mr. Meyer would have none of this "integration into the White economy. Our fundamental concept of apartheid is applicable only to those for whom there is a political future. This is not the case with the Indians." One comes to understand the significance of the prophecy by Mr. W. A. Maree, M.P., last June: "After the Group Areas Act has made itself felt, the Indians will be only too pleased to get out of South Africa."

Again, while there may be some town where TODAY and TOMORROW will be actualised, the pattern is not intended that way at all. Certainly no good Nationalist wants Indian-owned factories seriously competing with White ones on cheaper, non-Union labour. The Sabra gentlemen, who are rather more benevolent than the Government wished to see Indian trade licences cut by 90 per cent. Hence the photo in the S.I.O booklet of a grossly overcrowded Pretoria Indian Bazaar (Indians cannot get land or premises for expansion) and the cynical caption that under the Group Areas Act "this cut-throat competition will cease." So it will, but not to the Indians' benefit, as implied: All Indian trade will be virtually eliminated.

Only one photo in the booklet shows a poor Indian, despite the fact that 50 per cent of the Cape and Transvaal Indians earn less than £200 p.a. (£55 per head) and 59 per cent of Natal Indians earn less than £100 p.a. (£20 per head) and another 31 per cent between £100 and £200 p.a. (African incomes average £19 per head and European £300 per head.) Significantly, that one photo compares the hell of "schack" (*sic*) dwelling at Clairwood, Durban, with the haaven of Lenasia, the new Indian Group Area "a few miles out of Johannesburg" (only 22 miles!) The Lenasia photos are carefully angled to show one or two rich houses and avoid exposing the miles of bare veld at £350 a plot from the private company directed by two Councillors.

The impression of universal Indian opulence is similarly preserved in the illustrated account of how Indians have been allotted "the choice European residential suburb" of Reservoir Hills, Durban. They are said to have bought all the luxurious homes but one, at prices between £5,000 and £9,000. No doubt they have. The handful of wealthy Indians is not disputed. Nor are the two or three decent houses at Reservoir Hills. What is not discussed is the certainly that, owing to the restricted areas open to them, Indians will pay Whites good prices for their investment and, for the opposite reason, will realise little on their own. Or that Reservoir Hills is one very small exception to the general rule that non-Whites are given distant, barren areas in exchange for developed townships.

"Die Burger" Admits Africans' Right To Press Demands

THE African's pressure for greater rights is rightful, as well as—in the long run—irresistible, the Nationalist newspaper "Die Burger" stated in its leading article.

Calling this an obvious truth, it said there were three choices:

Those rights could be given gradually, in accordance with deserts, in a segregated African home—which would naturally create problems for the White man.

They could be given in a common fatherland, which would involve the gradual surrender of power in the African's hands.

The political progress of the African could be forcibly barred until the day when the existing order was overthrown by force.

The Nationalist Party chose the first course.

The "Burger" was commenting on a letter from a correspondent who argued that Nationalist policy would result in the partition of South Africa and the creation of "Ghanas" within its present borders.

In a footnote, the newspaper's editor commented: "What does our correspondent choose—the possibility of Ghanas in South Africa, or that the whole of South Africa should become a Ghana?"

In another letter published in the "Burger", a former professor at Pretoria University wrote that an end must be made to all discrimination in favour of the non-White.

Prof. Dr D. F. du T. Malherbe, of Kleinbrakrivier, said that the authorities were in too much of a hurry to hand over everything on a platter and to educate the non-White as quickly as possible to the level of the Whites.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

If Not Why Not Try These Books For Your Future Success

Practical Acrobats Fully Illustrated	5	3
Art Of Jit Jitsu Self Defence Illustrated	5	3
Boxing at Success Fully Illustrated	10	6
Amatuer Boxing Fully Illustrated	8	0
Nature Cure In A Nutshell	1	9
New And Exciting Cookery Book	5	3
The Upnishads by Nikilanda	22	6
The Song Of The Soul Bhagwat Gita	8	3
Teach Yourself Hindi In English	8	0
How To Read Your Hands Fully Illustrated	11	0
The Best Film Magazine Of India F/Illust.	2	9
Illustrated Weekly Of India	2	3
25 Gujrati Song Books Only	8	6

All Goods Supplied Will Cost 2s. C.O.D. Charges

BHARAT

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street, Phone: 26070.

DURBAN.

FOR ... **RUBBER STAMPS** AND

PRINTING

CONTACT ...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006. P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha: The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master,—Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,

91 BHULABHAI DESAI ROAD, BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar". Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

&

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

TOPIC OF THE WEEK. By JORDAN K. NGUBANE.

Open Letter To The Africanists-II

Sons of Africa,

IN my last contribution I wanted to know precisely where we differ. The operative word here is precisely. You and I want a democratic society where the liberties of the individual shall be guaranteed by the constitution. I believe that to be truly democratic such a society would need to have been created jointly by the White and non-White South Africans. In other words it seems to me that the forces working for change must be based on genuine democracy and not on race in any shape or form. We who are victims of race oppression cannot at the same time be genuine democrats if we allow ourselves to see our future from the perspective of race. For this reason I do not see how you can have people living together peacefully in a democratic society who have not learnt the habit of working together to build that society.

You argue that the most important contribution the Liberal on the White side can make to our struggle at the moment is to go and preach to his people and tell them what nice democrats we Africans are; Very many senior leaders of the African National Congress reason that way. Even the Congress of Democrats fell for this trap. I do not in any way suggest that people who argue this way or who accept this argument are not honest. But I really don't see how people who, while professing exactly the same faith, can build together a viable society when they start by breaking their own rules and beliefs in building it; I don't see how we can build a democratic society if we, who oppose apartheid, are going to start by practising apartheid among ourselves.

To do this in the South African context accentuates racial differences and surrenders to the racial majority the initiative to work alone; to chose alone the direction of the march to liberty and reach that goal alone, on their own terms. In other words it seems to me that you are manoeuvring the racial minority groups out of working closely with you, for purposes of weakening their bargaining potential so that in the end you can dictate your terms to them.

For, if you were not heading for this undesirable end why are you afraid of working in the closest collaboration with them? Both for tactical reasons (as a demonstration against apartheid and a demonstration of goodwill) as well as to teach yourselves and the White people the habit of building your democratic society together. In effect you say you will be neighbours when you are free; in the meantime you will belong to your camp and they to theirs. And you call that working for democracy. It fills me with grave doubts.

Tactically, you lose a lot by separating your forces and subjecting them to differentiated high commands. If you work for a genuine democratic revolution and not for a social order based on the Will of the racial majority, you would realise that the European who can go to his people, straight from your own camp, is in a very much stronger position than the man who comes from another European camp with no convincing bonds of unity with you. The former can truly speak with authority and quote his own personal example and experiences to prove that the ideal of a democratic society can be attained and that Black and White can live together for their mutual good.

Finally, you are not convincing when you reject nationalism on the White side and accept it on your side.

Why should you do these things when your case is so strong and so good? And when all the odds are so heavily in your favour? What you achieve at the moment is certainly to isolate yourselves and to win the distrust of many where you should be enjoying all possible confidence. Why place yourselves in this position as regards history when you could play a decisive role in freeing South Africa and establishing here a democratic social order?

I believe you genuinely desire a democratic social order. But the methods you propose to adopt to reach it are unsound and opportunistic and in the end might defeat the very end you have in view. You cannot establish democracy in a mixed community while you talk of Africa for the Africans or while you call yourselves Africanists. An Asian, by your own definition, cannot be an Africanist; so also a European. The impression your name gives is that like the apartheiders you seem tempted to wonder if, after all, race is not the principal determinant of a people's destiny.

Here I see a disturbing confusion of thought. The true democrat regards the individual as an end in himself. He sees the individual from the perspective of something with a sacredness about it which is supreme above everything else on earth. The totalitarian, on the other hand, sees human beings from the perspective of totals; the individual exists to subserve the ends of the group. From then on you get to the point where the group can do no wrong; where the group possesses a monopoly of virtue. Conformity becomes the highest good, enthroning thugs and scoundrels as the custodians of their fellowmen's conscience.

(To be continued)

Will Strijdom Throw Verwoerd Out Of Native Affairs Portfolio?

(Continued from front page)

Probably, therefore, Dr. Verwoerd will have to be transferred to another important Cabinet post. It is understood that he will take over the portfolio of Finance from Mr. Naude.

It is also rumoured that Mr. Stephen le Roux, Minister of Agriculture, is thinking of retiring from politics. This would create a vacancy.

Finally, ambitious young Nationalists are pressing Mr. Strijdom to enlarge the Cabinet further. The argument here is that the present fourteen-member Cabinet cannot cope with the growing volume of work.

Major Changes

It is pretty certain, therefore, that when the next Cabinet reshuffle takes place it will be a major one—and some of the new appointments will be Mr. Strijdom's ardent supporters, thus strengthening Mr. Strijdom's grip on the Government.

Political observers see a moral in the pending reshuffle. They declare that it is highly significant that Mr. Strijdom is finding it necessary to "purify" the Cabinet. Mr. Strijdom must be encountering opposition from members of the old "Malan camp." Their removal from the Cabinet would not, of course, solve his difficulties: if the political climate were to change they would be an even greater worry to him sitting on the side-lines than actually sitting in the Cabinet.

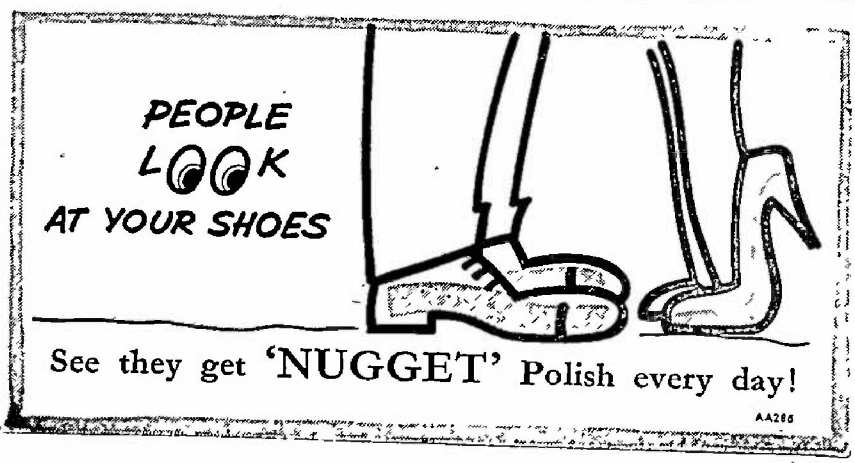

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

Replies To Kathiawadi Youth

THE EDITOR, 'INDIAN OPINION.'

SIR,—So one of the modern young Kathiawadi men, has taken his courage in his hands to come forward and criticise his womenfolk. There is a saying amongst the Gujeratis that a coward is always a lion in his own home. How true! We all know that our Gujarati women, once married, have to adapt themselves to their husband's home. If today our women are backward is it not a reflection on our lords and masters, our so-called Gods, that our religion has falsely named them? One wonders, why, when we have such modern young men as our respected adversary, one who takes to heart so much of the trials and tribulations of our Gujerati community, that we the mere women; the "bundles of joy," remain untouched by their good taste, their culture etc. I am a modern Gujerati woman and I can tell you why. When a Gujerati youth marries he does not believe, like other modern people that his bachelor days are over, that he has taken to himself a wife who is his partner in life, whom he must love and cherish, until death do them part. Oh no, they are too modern to think on these lines. They forget about the wife as soon as they are out of their homes, and only remember her when it's meal time or when his things are not in order or when the children are naughty. Would they ever come home from their shops and play with their children or talk to their wives, if only to uplift them from their very raw stages? I wonder why Mr. Ramjee, who seems to be a social reformer, has not turned the spotlight on Gujerati youth —the so-called modern young men? I am sure he is afraid because he knows that it will be a most embarrassing affair. The average Gujerati youth has no time to even notice or appreciate his wife. He feels that she must not in any way lay any demands on his freedom, while he alone wishes to indulge in married bliss. Does he take his wife out—oh yes—once in a blue moon! Does he come home early during the weekends? Oh yes—very early in the morning! And what, might one ask, transpires during that period? Our modern Gujerati youth is either acting as a gay young Casanova or he is drowning his sorrow, or he is indulging in a game with the boys—because it is a Saturday night. There is only the wife and children at home. This is so much for throwing bouquets.

I will now differ with Mr. Ramjee in everything that he says. There are exceptions of course. I and many like me resent everything that he says about us. Because we are the real home-builders, while our young men are indulging in their fancies. Many of us do our house work, marketting; driving —and it is we who take our children out too. Many of us are attending English classes, and many are attending sewing classes. We are trying too, to dress as best we can, with the limited aides to fashion that we have here. And today we are proud of being modern Gujerati women—but we do not owe our transformation to our dear husbands. Some of us are very happy in our married lives. We have home loving husbands, but unfortunately home-breakers like the Kathiawadi youth, come sometimes, and speak to our family loving men, as if they are under their wives' thumbs. Yes, this is what the modern young Gujerati man feels, if he is seen around with his wife too much, or if he does not wish to leave his family to go on a jaunt. According to them holidays are meant for their enjoyments, not to take their families out. We might, some of us, be backward, but the Gujerati women are the most forebearing and home-making, and true wives amongst the Indians. There are a few worse things in life than men like Mr. Ramjee—they are not social reformers—social reformers are always charitable and they do not criticize but they try to reform. Mr. Ramjee has a twisted mind, and no wonder that we have such warped ideas as his. I am sure that self-respecting Kathiawadi young men too will join us in condemning him.

A KATHIAWADI WIFE.

—o—

Sir,—The letter written by a Kathiawadi youth disgusted me very much. On a few points I can agree with him e.g. most of us cannot dress properly, we nag too much. On the other points however I beg to differ with him. We are not lazy. We do all the housework with the help of a servant maybe. We bathe and dress the children for school, week-ends. With the servants we wash, polish and scrub floors, clean rooms, wash all the dishes etc, and if the husband feels like it he may take us for a drive or for a walk which he too unfortunately dislikes.

Most of our children are well behaved. You do get some tarzans and mischievous blondies. There is always a black sheep in every family.

My husband takes me to the movies once in three weeks, and for an outing every alternate Saturday or Sunday with our two lovely daughters. I am quite happy. We do not live beyond our means, we do not squander money lavishly, like the big shots and their wives.

Our marriage life has been a very happy one, we also had our quarrels but always spoke our mind.

In conclusion, Sir, let me put the "spotlight" on our youths of today. Although married, most of these young and a few old gentlemen, prefer taking or going out with coloured or Indian girls, they spend a lot of money on them, and when it comes to spending a few shillings on the family they squeal. Quite a number go in for weekend and weekday drinking—the pub is their home—they are more happy in pubs than in the homes.

Although the wives (the great majority of them) prepare excellent and tasty meals—the hubby's always make a fuss, they prefer to eat in restaurants where sometimes food is dirty and the place is unhygienic or to a better class restaurant where the food though not so good, is expensive. Yes, Sir, these are our Vania, Lohana, Soni and Surti youths of today. Who knows how the chips (sons) of the old blocks (dad) will be? It is time too that they got hold of themselves just like us. All Gujarati men and women should remember:

The value of time; the success of perseverance; the pleasure of working; the dignity of simplicity; the worth of character; the power of kindness; the influence of examples; the obligation of duty; the wisdom of economy; the virtue of patience; the sound of laughter; the joy of originating and the thrill of seeing it through.

Yours faithfully,
SUSHILA GOVAN (MRS)

World Newsreel . . .

Vacations Abroad

"Vacations Abroad", just published by Unesco in its ninth edition, will provide information to a great number of persons who wish to travel outside their own countries. This publication meets an evident need: that of informing many persons how they can enjoy a stay abroad and, at the same time, broaden their cultural knowledge.

Unesco thus offers to the public and particularly to young people a choice among a thousand possibilities for planning travels in 70 countries, through the listings are not presented as absolutely complete, and Unesco does not stand as sponsor of all the activities listed. There is information about grants for travel and study, about study tours, inns and hostels, international work camps and vacation camps.

Dates, places and subjects of study, and information about fees for registration and participation, are given as precisely as possible. Where the information has not been provided in time by some organisations, the booklet gives a summary of their aims and activities and the addresses where the information can be obtained.

"Vacations Abroad" can serve those who can read English, Spanish or French. An index lists the organisations sponsoring vacation activities on the five continents —(UNESCO).

No Holiday For Secretary

Mary Benson, who as Secretary to the Africa Bureau was a familiar figure at Michael Scott' Press Conferences in London, i on a visit to South Africa. It' no holiday, apparently, for sh is acting as temporary secreta to the Treason Trial Defence Fund which was desperately in need of secretarial help.

Kerala

Kerala, the Indian State which has elected a Communist Government "is by far the best educated and most literate...and... most Christianised part" of India says James Cameron in the News Chronicle.

Youth Festival

From all corners of the globe 50,000 young people will gathe in Moscow for the sixth Worl

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Youth and Student Festival to be held from July 28 to August 11.

Electric Machines Installed In Indian Parliament

Automatic vote recording equipment has been installed in both Houses of the Indian Parliament so that members are able to cast their votes from their seats without going into the lobbies.

The process from the time of ringing the division bell to declaration of results takes not more than four minutes, as against the previous average time of about 20 minutes. There will be substantial saving to the exchequer as the time spent in recording votes in divisions used to cost about 1,200 rupees. The cost now is about Rs. 320.

The apparatus can be used for an ordinary division as well as secret voting and for finding whether a sufficient number of members are present in the chamber for a quorum.

Each seat is fitted with three push buttons—green for 'Ayes', red for 'Noes' and black for 'Abstain'. The result of voting is flashed on two boards installed on the railings of the speaker's and the diplomatic gallery.

Sudanese Trade Delegatien To India

A Sudanese Trade Delegation has ended its tour of India after talks with officials of the Ministry of Commerce and Industry. It has told Indian representatives that trade between the two countries can be expanded considerably if trading interests increased their contacts.

The delegation thought it would be useful to exhibit Indian goods in Sudan. An Indian trade exhibition is proposed to be held in Khartoum.

Happy People

"It is impossible not to respond to the friendliness of the Ghanaians. They have a gay and natural way of expressing themselves. To go to a dance hall and see them dancing the "high-life" is to lift oneself out of the weight of today's troubles into an optimistic atmosphere where everyone is happy."

Woodrow Wyatt speaking in the BBC's "London Calling Asia" programme "Indedendent Ghana."

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accurucy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation ane percoived higher and higher trvths himself.

With 44 pages of photographs. Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Gathered At Bapu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	£1 10s. 6d.	Annually
„ „ „		15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.		Annually
„ „ „		17s. 6d.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476. **Telephones: 47888.**

Telegrams & Cable: "SORABTEM." **47453.**

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1954-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	8
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at Phoenix, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

*

પુરૂષ સમાન તમારે બનવું હોય અને જગતમાં કામકાજમાં તમારો ભાગ તમારે ભજવવો હોય તો તમારે શણગાર સજવાની ના પાડવી જોઇએ.

—ગાંધીજી.

*

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ગૃહજીવન સ્ત્રીઓનું ક્ષેત્ર છે, એટલે ઘરકામનું તથા બાળકોને ઉછેરવા કેળવવાનું વધારે જ્ઞાન સ્ત્રીઓએ મેળવવું જોઇએ.

—ગાંધીજી.

*

પુસ્તક ૫૫ મું—અંક ૧૭ | તા. ૩ મે, ૧૯૫૭. | છુટક નકલ પે. ૪

ડૉ. ન્કુમાનો ઈલાયદાપણા ઉપર હુમલો

ઘાનાની સ્વતંત્રતાની ઉજવણી વખતે રેવ. માઇકલ સ્કોટે, દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર એક યાદી તઇયાર કરી, ઘાના ના વડા પ્રધાનને આપી હતી. એ યાદીનો અભ્યાસ કરવા માટે, ડૉ. ન્કુમાએ એક કમીટી સ્થાપી છે. આ યાદીમાં રેવ. માઇકલ સ્કોટ લખે છે કે, "આજે વખત આવી ગયો છે, જ્યારે આંતતરરાષ્ટ્રીય પ્રજાઓએ જોવું જોઇએ કે છેલ્લા દસ વરસથી દક્ષિણ આફ્રિકાએ ઇલાયદાપણા ના પર, એશીયન લોકો તરફના વર્તન પર, અને સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાની મેનડેટડ ટેરીટરીઓ પર યુનોના નિર્ણયને સર્વથા અવગણ્યો છે.

દુનીયાના લોકોની બીક ન રાખતા દક્ષિણ આફ્રીકાએ, ઇલાયદાપણાના કાયદાઓ વધુ અને વધુ સખત કર્યા કીધા છે, અને સાઉથ વેસ્ટ આફ્રીકાને યુનીયનમાં સામેલ કરવાના પ્રયાસો પણ કર્યા જ કર્યા છે. આથી નક્કી થાય છે કે, દક્ષિણ આફ્રીકાએ બહારની દુનીયાને, પડકારી છે. ફક્ત આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા કે નુનને નહીં પણ, ધર્મ શિક્ષણ અને સંસ્કૃતીને પણ પડકારી છે.

આનો જવાબ, જેઓ બધાને કોમનવેલ્થ અને યુનોમાં વિશ્વાસ હોય એ બધાએ આપવાનો છે. આજે વખત આવ્યો છે કે એવા પગલા લેવામાં આવે કે જેથી, યુનોની દશ વરસની મહેનત સફળ થાય. આની સરદારી આફ્રીકાના રાજ્યો તરફથી થવી જોઇએ.

દક્ષિણ આફ્રીકાને બતાવી દેવું જોઇએ કે આફ્રીકાના બીજા રાજ્યો, ફકત નીવેદનોથીજ વિરોધ નહીં કરે પણ એવા પગલા લેશે કે જેથી દક્ષિણ આફ્રીકાના વેપારને હાની પહોંચશે. દક્ષિણ આફ્રીકાના સોના અને હીરા ના વેપારને પણ પરદેશમાં બહોળી માંગ નહી હોવી જોઇએ. તેમજ દક્ષિણ આફ્રીકાની બધી ચીજોનો અસહકાર થવો જોઇએ.

આજે દક્ષિણ આફ્રીકાનો મોટો ભાગ તેની નીતીથી વિરૂદ્ધ છે, અને તેઓ બોયકોટ, વિગેરે દ્વારા તેને પ્રદર્શીત કરે છે, પણ હવે વખત આવ્યો છે કે આફ્રિકાના બીજા રાજ્યોએ મક્કમતાથી, યુનોમાં અને યુનોની બહાર દક્ષિણ આફ્રીકાની નીતીને તોડી નાંખવા ના પ્રયત્નો કરવા જોઇએ. અને આમા યુનોના બીજા દેશોએ પણ સામેલ થવું જોઇએ, જેથી દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકાર પોતાની નીતી ને ખોટી ગણતી થાય.

આફ્રિકાના રાજ્યોની કોનફરન્સ ભરવામાં આવવી જોઇએ, જેમાં દક્ષિણ આફ્રીકા પણ હાજર થાય, અને એવી સભામાં દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતીની ચર્ચા કરવામાં આવવી જોઇએ, અને દક્ષિણ આફ્રીકાને સમજાવવામાં આવવું જોઇએ, કે એમની નીતીથી કેટલું નુકશાન થઇ રહ્યું છે.

ઉપર સુચવેલી બધી બીનાઓને અમલમાં મુકવાનો હેતું એ છે કે, યુનોની શકતીમાં લોકોને વિશ્વાસ રહે, અને શાંતીથી સવાલો ના ઉકેલ કરવા માં પણ લોકોને વિશ્વાસ રહે. જો આમ નહીં કરવામાં આવે તો, હજારો નાં જીવ જોખમમાં છે, અને શાંતી નો ભંગ થવાનો સંભવ છે. ★

જર્મન કોમ્યુનીસ્ટો ફરવુંઅર્ડને વધાવે છે

બરલીન

ખ્રીસ્તી ધાપક્ષોની ચર્ચોની વાર્ષીક સભા જે દર વર્ષે જર્મનીમાં ભરાતી હતી તે આ વર્ષે નહી ભરાય એમ વેસ્ટ બરલીનના વર્તમાન પત્રો જણાવે છે.

ઇસ્ટર્ન જરમીની કે જ્યાં કોમ્યુનીસ્ટો નું જોર છે ત્યાં આ સભા ઓગસ્ટ ૧૯૫૭માં ભરાવવાની હતી પણ તે નહીં ભરાય એમ તેના મુખ્ય પ્રમુખે જાહેર કર્યું છે. જર્મની કે જ્યાં ફેડરલ છે ત્યાં પણ આ વર્ષ ભરી

(અનુસંધાન માટે જુઓ કોલમ ૪.)

સ્ટ્રાયડમ શું ફરવુઅર્ડને નેટીવ એફેર્સમાંથી દુર કરશે

એવા ખબર મળ્યા છે કે, કેબીનેટમાં ફરી પાછી ફેરબદલી કરવા માં આવશે. એમ મનાય છે કે, આ ફેર બદલી થતાં ડૉ. ફરવુઅર્ડ કદાચ નેટીવ એફેર્સનું ખાતુ મુકી દઇ નાણા ખાતું સંભાળશે. ડૉ. ફરવુઅર્ડે નેશનલીસ્ટોને શરમમાં નાખ્યા છે. આથી જે લોકો તેમના સાથી દારો છે તેઓ એમ કહે છે કે, છેક છેલ્લે પાટલે બેસનારા છે અને એકજ રસ્તે જનારા જરૂરી છે. બાંધ છોડ તેમને આવડતી જ નથી.

ડૉ. ફરવુઅર્ડને માટે નેશનલીસ્ટોમાં ઘણું જાત જાતનું બોલાય છે. જો ડૉ. ફરવુઅર્ડને કેબીનેટમાંથી દુર કરવામાં આવશે તો નેશનલીસ્ટોને મોટો ફટકો પડશે. કારણ એકતો વ્યકતીગત રીતેજ ડૉ. ફરવુઅર્ડ નાસી પાસ થયા છે અને બીજુ સમસ્ત ઇલાયદાપણાની નીતી પણ અસફળ થશે. આથી ડૉ. ફરવુઅર્ડને કેબીનેટ ના બીજા મહત્વના હોદા પર નીમવા માં આવશે.

ઘણા જુવાન નેશનલીસ્ટોનું કહેવું છે કે મી. સ્ટ્રાયડમે કેબીનેટને મોટી કરવી જોઇએ કારણ બંહોળા થતા જતા કામને પહોંચી વળવા માટે ૧૪ પ્રધાનોની કેબીનેટ ન્હાની છે. ★

૧૦૦માં વર્ષમાં પ્રવેશ કરતા ડૉ. કર્વે

ડૉ. ડી. કે. કર્વે તા. ૧૭મી એપ્રીલ ના ૯૯ વર્ષમાં પુરાં કરી સોમા વર્ષમાં પ્રવેશ કર્યો છે.

આ પ્રસંગે મુંબઇમાં અને ભારત ના બીજા કેંદ્રોમાં તેમના માનમાં સમારંભો યોજાયા હતા. મુંબઇ સમારંભનું પ્રમુખસ્થાન મુંબઇના રાજ્યપાલ શ્રી. શ્રીપ્રકાશે લીધું હતું. તે ઉપરાંત તેમની શતાબ્દી જયંતી ઉજવવાની પણ યોજના ઘડાઇ હતી. તેમણે છેલ્લા ૭૦ વર્ષથી ભારતની સ્ત્રીઓના ઉત્કર્ષ અને વીકાસ માટે પોતાનું જીવન આપ્યું છે અને પુના

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૮૬)

જર્મન કોમ્યુનીસ્ટો ફરવુઅર્ડને વધાવે છે

(પહેલી કોલમથી ચાલુ)

શકાય એટલો વખત નથી આથી પ્રોટેસ્ટન્ટોને ભેગા થવાની આ વર્ષે તક નહીં મળે. આ સભા ભરાઇ હોત તો તે યુદ્ધ પછી આઠમી વાર્ષીક સભા કે જેમાં બધા પક્ષોના પ્રોટેસ્ટન્ટો મળત. એક કોમ્યુનીસ્ટ વર્તમાન પત્રમાં થોડા વખત પહેલા જાહેર થયું હતું કે પ્રમુખ થાડન ટ્રોગલકે જણાવ્યું છે કે:

"ઘણા મહિનાઓ સુધી જરમન પ્રજાસત્તાક સરકાર સાથેની ચર્ચોની સભાની વાટાઘાટો કરવામાં આવી કે, જેથી રાજ્ય અને ચર્ચો એક થઇ શકે; પરંતુ તેને બદલે ચર્ચો પર એટલા બધા અંકુશો મુકવામાં આવ્યા હતાં કે કદાચ ચર્ચો રાજકીય ક્ષેત્રમાં પ્રવેશે એવો ભય હતો પણ અંકુશોને દુર કરાવવાનો પ્રયત્ન કરવો નકામો જણાયો હતો. તેથી જ આ સમસ્ત ચર્ચોની પરીષદ ભરાઇ શકે નેમ નથી."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩ મે, ૧૯૫૭.

ન્ક્રુમાથી સ્ટ્રાયડમ દુર રહે છે

ઘાનાના વડા પ્રધાન ડૅા. ન્ક્રુમાના સ્વતંત્ર રાજ્યોની કોમનવેલ્થની પરીષદના આમંત્રણનો મી. સ્ટ્રાયડમે—આપણા વડા પ્રધાને—અસ્વિકાર કર્યો છે. તેથી એ પૂરવાર થાય છે કે, આપણા વડા પ્રધાન પોતાના મહત્વના વિરોધી સામે દુનીયાની નજરે ચઢે તેમ ઉભા રહેવા નથી માંગતા. આવતા માસમાં મળનારી લંડનની પરીષદમાં પણ ગેરહાજર રહેવાના બ્હાના પરથી જણાય છે કે, વડા પ્રધાન એમ માને છે કે, દુનીયાથી અલગ રહીને આ ગુંચવણ ભરેલા સવાલનો તેઓ ઉકેલ કરી શકશે. આવી દ્રષ્ટીથી તેઓને નિહાળવાનું અમારી પાસે કારણ છે. તેમ છતાં આ તો તેમનો અર્ધો ભાગજ જોયેલો ગણાય એથી આપણે બીજો અર્ધો પણ જોવો જોઈએ.

ઘાનાના આમંત્રણનો અસ્વીકાર એ એક ટીકાસ્પદ બીના છે પણ તેમ કરતાં પહેલા આપણે બે બીનાઓનો વિચાર કરીએ. બનવા જોગ છે કે ભણેલા આફ્રિકાનરોમાં રંગભેદના સવાલ માટે વિચાર ભેદ જોવામાં આવે છે તે ચિન્હો જોઇને વડા પ્રધાનને એમ થયું હશે કે, રંગભેદના સવાલનો દ્રષ્ટી કોણ બદલશે નહીં તો આફ્રિકાનરોમાં કુસંપ પ્રવેસશે. અથવા બીજુ કારણ ડૅા. ફરવુઅર્ડે જે ગુંચ ઉભી કરી છે એમાંથી સહીસલામત નિકળવાની એમનામાં તેવડ ન હોવાથી તેઓ સામે જઈ મોઢુ બતાવવા નથી ઇચ્છતાં.

નેટીવ લૉ એમેન્ડમેન્ટ બીલ ઉપર ચર્ચા ચાલુ હતી ત્યારે તેઓને પોતાની સરકારની નિતીના બચાવ માટે બોલવાનું હતું ત્યારના તેમના વર્તન પરથી જણાય છે કે, તેઓ શરમના ભાર નીચે બોલી નહોતા શકયા, અને જ્યારે સામેથી તેમને બોલવા માટે આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું ત્યારે તેઓએ પુઠ ફેરવી ન્યાય ખાતાના પ્રધાન સાથે વાત કરવાનો ડોળ કર્યો હતો અને તે દરમ્યાન ચર્ચા ચાલુજ હતી. આ આપણને શું બતાવે છે? આપણા વડા પ્રધાન બહુ મુડમાં નથી એમ લાગે છે. આવા કસોટીના સમયમાં તેઓ દુર રહીને તેમાંથી પસાર થવા માંગતા હોય તો તે તેમની ભુલ છે.

પણ જો તેઓ રંગભેદના સવાલના ઉકેલ માટે નવી દ્રષ્ટીએ વિચારણા કરવા માગતા હોય અને તેવે વખુતે ઘાનાના આમંત્રણનો તેઓએ અસ્વિકાર કર્યો હોય તો તે માટે તેઓને અમે ગુન્હેગાર નહીં ગણીએ, પણ દુઃખદ બીના એ છે કે એ તરફનું તેમના વલણનું કાંઇજ ચિન્હ હજી અમારી નજરે નથી પડતું. ઉકેલ કરવોજ હોય તો બધાએ ભેગા મળીને સંપથી માર્ગ શોધવો જોઇએ. નેશનલીસ્ટો બીન-ગોરાઓ સાથે કોઇ જાતની પણ ચર્ચા કરવાના મુડમાં આજે નથી. બલકે પ્રધાન 'સ્વાર્ટ' તો એવી ધમકી આપી છે કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના ૨૦૦૦ જુવાન કાર્યકરોને જેલમાં પૂરી દેશે. આ રાજનૈતિક ડહાપણ ન ગણાય અને પરીણામે તેથી આપણને આશા રાખવા પણું નથી.

આ પરીસ્થીતી હોવા છતાં આપણે બીજી રીતે વિચારીએ. આપણી સરકારે હમેશા વારંવાર કહ્યા કર્યું છે કે, આફ્રિકાની ગોરા અને બીન-ગોરા રાજ્યો સાથે મૈત્રી ભર્યો સંબંધ રાખવો જોઇએ. આ નિતીને અનુસરી જ્યારે ઘાનાએ સ્વતંત્રતા મેળવી ત્યારે તેઓએ એનો વિરોધ ન કર્યો. ત્યાર પછી ઘાનામાં પોતાનો ખાસ પ્રતિનિધિ પણ મોકલ્યો, આ પગલું એક ઇલાયદાપણાની નિતી ધરાવતા દેશ માટે નવાઇ પમાડે તેવું છે. ઘાના જ્યારે કોમનવેલ્થનું સભ્ય બન્યું ત્યારે પણ આપણી સરકારે વાંધો ન ઉઠાવ્યો.

આ બધી સહકારની સારી ભાવનાથી ઘાનાને સારી છાપ તો પડીજ હશે. ન્ક્રુમાએ આઝાદીના પ્રસંગે જણાવ્યું હતું કે તેઓ ઇલાયદાપણાને અને રંગભેદને નફરત ભરી નજરે જોય છે. જો તેઓએ ઇચ્છયું હોત તો તેઓએ આકરૂં પગલું લીધુ હોત અને યુનોમાં ચર્ચા કરવા ગયા હોત.

તેમ છતાં સારા સહકાર ભર્યા વર્તનથી પ્રેરાઇને તેઓએ સારૂ આમંત્રણ આપ્યું. આ પરિષદ જે ઘાનામાં ભરાવવાની છે તેમાં કદાચ દક્ષિણ આફ્રિકાનું સ્થાન કફોડુ થઇ પડે. કારણ કે રંગભેદ અને બીન-ગોરા રાજ્યોનો સવાલ ચર્ચાવાનો છે. આ બધા કારણે દક્ષિણ આફ્રિકા આમંત્રણનો અસ્વિકાર કરે એમાં નવાઈ શું? જો કે કારણ તો એમ બતાવ્યું છે કે ઘણા જુજ વખતમાંજ પરીષદ ભરવાનું નકકી કર્યું છે તેથી તેઓ ભાગ નથી લઇ શકતાં. તેમજ જો ક્ષેત્ર વિશાળ હોત તો ભાગ લેત. લેત કે કેમ એક પ્રશ્ન છે.

ડૅા. ન્ક્રુમા જે પરીષદ ભરવાના છે તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાને ઘણા સવાલોના જવાબો આપવા પડશે. આ ચર્ચા થાય તો આ દેશની નિતી વિશે બીજા દેશો શું કહેશે તે પણ એક જાણીતી જ વાત છે. સ્ટ્રાયડમ આથી જાણકાર છે અને એ ઉપરાંત એ પણ જાણે છે કે તે પરીષદમાં તેમને બહુ મૈત્રી ભર્યો આવકાર નહીજ મળે.

આજે તેઓ એકજ નથી કે, કાળો રંગ છે. તેથી તેમનો દેશ અને તેમની સરકાર આ દેશમાં રંગભેદની નિતી ધરાવે છે. તેથી એમનું માનવું છે કે જો ઇલાયદાપણાની અંતની ઘડીઓ આવી લાગી હોય અને એક કાળા માનવીની અદાલતમાં તેમનો ન્યાય થવાનો હોય તો તે પરીષદ મોટા ક્ષેત્રમાં હોવી જોઈએ કે જેથી તેમના સહનિતીજ્ઞો અને તેમના ગુરૂઓ ત્યાં હાજર રહી તેમને પીઠબળ આપે. આ જોતા એ માંગણી અયોગ્ય ન ગણાય.

અમને આશા છે કે સ્ટ્રાયડમે જે કહ્યું છે એનાથી ઘાનાનો મત બદલાય. દક્ષિણ આફ્રિકા વગર, આફ્રિકાના સ્વતંત્ર રાજ્યો પરીષદ ભરી શકે છે. પણ તેઓએ એક વસ્તુ કરવાની જરૂર છે કે જેથી એમનું ધ્યેય યશસ્વી નીવડે. એ એ કે, દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે વાટાઘાટ કરવાના દરવાજા હમેશા ખુલ્લા રાખે, જેથી જતે દહાડે મી. સ્ટ્રાયડમે સુચવેલી મોટા ક્ષેત્રવાળી પરીષદ પણ ભરી શકાય. અમે મી. સ્ટ્રાયડમ સાથે, ઘણી બાબતોમાં મળતા નથી થતા પણ અમે સમજી શકીએ છીએ કે ઘાનાની પરીષદમાં જવું, એ એમને માટે કતલખાનામાં જવા બરાબર છે. અને તેથી સ્વભાવિક છે કે જો અંત એજ રીતે આવવાનો હોય, તો તે જેટલો આશાનીથી આવી શકે તેટલુ સારૂં.

અમારૂં માનવું છે કે આફ્રિકાનર રાજનૈતિક પુરૂષોમાં એટલી તેવડ છે કે તેઓ આંધળા માણસને, પણ ઇલાયદાપણાના ક્ષેત્રમાંથી દુર લઈ જઇને વધુ સારા ભાવીમાં મુકી શકે છે. આથી અમે આશા રાખીએ છીએ કે ડૅા. ન્ક્રુમા પોતાનું મુગજ ન ખોઈ બેસે અને એક ટ્રાંસ આફ્રિકન પરીષદ ભરે કે જ્યાં દક્ષિણ આફ્રિકા, ફેડરેશન, મોઝામબીક એન્ગોલા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા અને કેન્યા વિગેરે દેશો પણ હોય. આ બધા દેશોના કચડાયલા લોકોનો અવાજ તેમાં હોય.

ઘાના જે રીતે કામ લઈ રહેલું છે એનાથી અમને ખાત્રી છે કે આગળ જતાં, તે યશસ્વી નીવડશે. ડૅા. ન્ક્રૂમાનું આમંત્રણ પ્રસિદ્ધ થયા પછી તરંત જ ડૅા. ફરવુઅર્ડને નેટીવ એફેયરસના ખાતામાંથી કાઢી નાખ્યા ખાતામાં નાખવાની વાતો આવવા માંડી. નેટીવ અફેયરસના ખાતામાં તેઓની હાજરીથી, બીજા આફ્રિકન રાજ્યો સાથે મિત્રતા બાંધવી જરા અઘરી પડે. ચુંટણી પહેલાજ આવી રીતે એક મંત્રીની બદલી કરવી, એ એક અસાધારણ બીના ગણાય. આપણે એમ માનીએ કે ડૅા. ફરવુઅર્ડને મી. સ્ટ્રાયડમ પોતાની આફ્રિકાની નીતામાં એક

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

આડખીલી તરીકે જોય છે, આફ્રિકાની નીતી ઉપર કદાચ આવતી ચુંટણીમાં તેઓને ઘણું કહેવું હશે. જો અમારૂ આ ભવીષ્ય કથન ખરૂ નીવડે, અને જો આવતા વરસની મે સુધીમાં ડૉ. ફરવુઅર્ડની બદલી થઇ જાય તો, ડૉ. ન્કરૂમાએ એક મહાન જીત મેળવેલી ગણાય, અને એ પણ એમનો બીજાજ કાણુમાં રાખવાથીજ.

આફ્રિકનની દ્રષ્ટીએ

આફ્રિકાનીસ્ટને એક ખુલ્લો પત્ર—૨

લેખક: જોરડાન ન્ગુબાને

(ગતાંકથી ચાલુ)

આફ્રિકાના પુત્રો,

મારા ગયા પત્રમાં મેં જણાવવા માગ્યું હતું કે આપણને ક્યાં મતભેદ છે. તે એ છે કે, તમારે અને મારે એક એવી પ્રજાસાશન સમાજ જોઇએ છીએ કે જેમાં બંધારણસર વ્યકતીગત સ્વતંત્રતા બધાને આપવામાં આવે. આવો ખરો પ્રજાસત્તાક સમાજ રચવા ને ગોરા અને બીન-ગોરાઓની એકતા ની ઘણી જરૂર રહે છે એવું મારૂં માનવું છે. બીજા શબ્દોમાં કહું તો મને લાગે છે કે, ખરૂ પ્રજાસત્તાક સ્થાપવા માટે પોતાનું વધુ બળ વાપરવાની જરૂર છે પણ નહી કે, જાતીય વાડા કોઇ પણ પ્રકારના ઉભા કરવા માટે. આપણે જેઓ જાતીભેદના બલી થયા છીએ તેઓ જો જાતીય સવાલની પારદર્શીકતા માંથીજ પોતાનું ભાવી જોવા ઇચ્છતા હશે તો તેઓ કદી ખરા પ્રજાસત્તાક વાદી નહી થઇ શકે. આ કારણ સર હું નથી જોઇ શકતો કે, જો માણસો સાથે હળી મળીને સમાજને બાંધવાનું કાર્ય કરતા ન શીખીએ તો કેવી રીતે તેઓ શાંતીથી એકત્ર પ્રજાસત્તાક સમાજમાં રહીં શકે.

તમે એવી દલીલ કરી કે આજના સમયમાં લીબરલોનો જરૂરી ફાળો આપણી લડતમાં એ હોઇ શકે કે તેઓ પોતાના ગોરા ભાઇઓને જઇ શિખામણ આપે અને જણાવે કે આપણે કેટલા સારા પ્રજોસત્તાકવાદી આફ્રિકનો છીએ. આપણા ઘણા ઉગતા આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના નેતાઓ પણ એવીજ દલીલ કરે છે. તેમજ પ્રજાસત્તાકવાદી કોંગ્રેસ પણ આ જાળમાં ફસાય છે. હું કોઇ પણ હાલતમાં એમ નથી કહી શકતો કે જે લોકો એવી દલીલ કરે છે અથવા એવી માન્યતા સ્વિકારે છે તેઓ પ્રામાણીક નથી. પણ હું નથી જોઇ શકતો કે જે લોકો ખુલ્લી રીતે એવી શ્રદ્ધા ધરાવતા હોય તેઓ કેવી રીતે, એક કીમતી ઉમદા સમાજની સ્થાપના કરી શકે કે, જ્યારે તેને રચવા માટે પોતાનીજ માન્યતાનો ભંગ કરતાં હોઇએ. હું એ પણ નથી સમજી શકતો કે કેવી રીતે આપણે એક પ્રજાસત્તાક સમાજ રચી શકીએ, કે જ્યારે આપણે જેઓ ઇલાયદાપણાનો વિરોધ કરીએ છીએ તેઓજ પોતપોતામાં ઇલાયદાપણાનો અખતરો કરવા માગતાં હોઇએ.

સાઉથ આફ્રિકાના જાતીય પરાપર્વના સવાલની વિવિધતા ઉપર ભાર મીકીને તેમજ જાતીય બહુમતીના હકક ને તાબે થઇ આ કામ કરવું, અને સ્વતંત્રતાની આગે કુચ કરવાના માર્ગની પસંદગી કરી ધ્યેયને પોતાનીજ શરત મુજબ પહોંચવુ અથવા બીજા શબ્દોમાં કહું તો મને લાગે છે કે, જાતીય લઘુમતીના સમુદને કામ કરવામાંથી તમારાથી દુર રાખીને, તેઓને નબળા બનાવી તમારી શરતો સ્વીકારી શકે એવો સોદો તેઓ સાથે સંભવીત થાય એમ કરવાનો દાવપેચ તમે કરવા ધારો છો.

જો તમે આ અઇચ્છનીય અંત માટે કામ નથી કરી રહ્યા તો તમે એ લોકો સાથે ભળીને કામ કરવા કેમ નથી ઇચ્છતા? ઇલાયદાપણા સામે સામનો કરવા માટે એક બીજા તરફ મિત્રતાની ભાવના કેળવવાની એક પ્રજાસત્તાક સમાજ સ્થાપવા માટે આમ કરવું ઘણુંજ જરૂરી છે. તમે કહો છો કે જ્યારે આપણે સ્વતંત્ર થઇશું ત્યારે આપણે પાડોસીઓ તરીકે રહીશું, અને ત્યાર સુધી તમે તમારા કેમ્પમાં રહો અને અમે અમારા. શું તમે માનો છો કે આ રીતે પ્રજાસત્તાક સમાજ સ્થાપી શકાશે? મને તો શંકા છે.—અધુરૂં.

ગ્રુપ એરીયાની ભયંકરતા

જોહાનીસબર્ગથી 'ડેલી ડીસ્પેચ'નો ખબરપત્રી ૧૮મી એપ્રીલે લખે છે કે, સોફાયાટાઉનમાં પાંચ છોકરાં અને પતિ-પત્નિનું એક ચાઇનીઝ કુટુંબ ૧૮મીએ મોડી રાત સુધી ઘરમાં બેસી તેમના ઘરની ફરતેની દિવાલો તોડી પાડવાની મળેલી ધમકીની રાહ જોતું બેસી રહ્યું હતું. એ દરમીયાન ત્રણ G.G. નંબર પ્લેટની મોટરકાર બહાર આવી ગઇ હતી. એક વાર એક અધિકારીએ ઉતરીને તેમની બંધ દુકાન પાસે આવીને પોકાર કર્યો હતો કે "નીકળી જાઓ—અડધા કલાકમાં જો ન નીકળશો તો આ મકાન અમે જમીનદોસ્ત કરી નાંખીશું." પણ આ ચાઇનીઝ દુકાન દારના કુટુંબે હિંમતથી આ હુકમનો અનાદર કરવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો. તેમનું ઘર જેને સરકાર યુરોપીયન એરીયાની સરળતા માટે તોડી પાડવા ઇચ્છે છે તેમાં તેઓ મધરાત સુધી સલામત રહ્યાં હતાં.

સોફાયા ટાઉનમાં બે ચાઇનીઝ કુટુંબો પૈકીનું એક આ હુંમનું છે. બીજું કુટુંબે પણ સ્થળાંતર કરવાનો ઇનકાર કર્યો છે. કારણ તેઓ કહે છે કે સરકારે તેઓને જવા માટે કોઇ એરીયાની જોગવાઇ કરી નથી. અને તેમના હાલના રહેઠાણમાંથી બળજબરીથી ખસેડાશે તો તેઓ નિરાધાર બની જશે.

મી. હુંગે કહ્યું છે કે મકાન તોડવા વાળી ટોળી આવશે તો પણ તેઓ ખસવાના નથી. આ દરમીયાન બીજા કુટુંબને ૧૬મી એપ્રીલે રસ્તામાં નીકળી જવાની ફરજ પાડશે એમ અધિકારીઓએ કહેલું હોવાથી એ રાત તેમણે ભયગ્રસ્ત દશામાં ગુજારી હતી. સ્ત્રી ગર્ભવતી હોવાથી એ રાતે ચિંતાથી માંદી પડી ગઇ હતી.

નવા પ્રધાનોની વરણી

સરકારી પ્રકટ થયેલી બીજી યાદી જણાવે છે કે જે પ્રધાનો અને નાયબ પ્રધાનોની નીમણુક જાહેર કરવામાં આવી છે તેઓને નીચે પ્રમાણે દફતરો સોંપવામાં આવ્યા છે:

શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂ: વડા પ્રધાન અને પરદેશ પ્રધાન. અણુશક્તિનું ખાતુ પણ હાલ તેમના હસ્તક રહેશે.

મૌલાના અબુલ કલામ આઝાદ: કેળવણી પ્રધાન અને વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખાતાના પ્રધાન.

શ્રી. ગોવીંદ વલ્લભ પંત: ગૃહખાતાના પ્રધાન.

શ્રી મોરારજી રણછોડજી દેસાઇ વ્યાપાર અને ઉદ્યોગખાતાના પ્રધાન.

શ્રી જગજીવનરામ: રેલવે ખાતાના પ્રધાન.

શ્રી ગુલઝારીલાલ નંદા: મજુર, એમ્પ્લોયમેન્ટ અને આયોજન ખાતાના પ્રધાન.

શ્રી તિરૂવલ્લુર ૫ડાઇ કૃષ્ણમાચારી: નાણાપ્રધાન.

શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રી વાહન વહેવાર અને સંદેશ વહેવાર ખાતાના પ્રધાન.

સરદાર સ્વર્ણસીંહ: પોલાદ, ખાણો અને બળતણ ખાતાના પ્રધાન.

શ્રી કૈઝામ્બલી ચેંગાલારૈયા રેડ્ડી: બાંધકામ, મકાનો અને પુરવઠા ખાતું.

શ્રી અજીતપ્રસાદ જૈન: ખોરાક અને ખેતીવાડી ખાતુ.

શ્રી વંગાલિલ કૃષ્ણન્ કૃષ્ણ મેનન: સંરક્ષણ ખાતુ.

શ્રી સદાશિવ કાનોજી પાટીલ: સીંચાઇ અને વિદ્યુત ખાતુ.

રાજ્ય પ્રધાનોનાં ખાતાં

શ્રી સત્યનારાયણ સીંહા: સંસદને લગતી બાબતોનું ખાતુ.

ડૉ. બાલકૃષ્ણ વિશ્વનાથ કેસકર: માહિતી અને આકાશવાણી ખાતુ.

શ્રી દત્તાત્રય પરશુરામ કરમારકર: આરોગ્યખાતુ.

ડૉ. પંજાબરાવ એસ. દેશમુખ: ખોરાક અને કૃષિખાતાના રાજ્ય પ્રધાન.

શ્રી કેશવદેવ માલવિય: પોલાદ, ખાણ અને બળતણને લગતા ખાતાના રાજ્ય પ્રધાન.

શ્રી મહેરચન્દ ખન્ના: પુનર્વસવાટ ખાતુ.

શ્રી નિત્યાનંદ કાનુન્ગો: વેપાર અને ઉદ્યોગ ખાતાના રાજ્ય પ્રધાન.

શ્રી રાજબહાદુર: વાહન વહેવાર અને સંદેશ વહેવાર.

શ્રી બી. એન. દાતાર: ગૃહખાતું.

શ્રી મનુભાઇ શાહ: વેપાર અને ઉદ્યોગ.

શ્રી એસ. કે. ડે.: ગ્રામવિકાસ ખાતું.

શ્રી એ. કે. સેન: કાયદાખાતું.

ડૉ. કે. એલ. શ્રીમાલી: શિક્ષણ અને વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખાતું.

શ્રી હુમાયુ કબીર: વાહન અને સંદેશ વ્યવહાર ખાતું.

નાયબ પ્રધાનના ખાતાં

સરદાર સુરજીતસિંહ: સંરક્ષણ, શ્રી આબિદઅલી: કામદાર; શ્રી. એ. કે. ચંદા: બાહ્ય બાબતો; શ્રી કૃષ્ણાપ્પા: અનાજ, ખેતીવાડી; શ્રી જયસુખલાલ હાથી: સીંચાઇ અને વિદ્યુત; શ્રી સતીશચંદ્ર: વેપાર અને ઉદ્યોગ, શ્રી એસ. એન. મિશ્ર: આયોજન, શ્રી બાલીરામ ભગત: નાણા ખાતું, ડૉ. મનમોહનદાસ: શિક્ષણ અને વૈજ્ઞાનિક સંશોધન, શ્રી શાહનવાઝ ખાન: રેલવે, શ્રીમતી લક્ષ્મી મેનન: બાહ્ય બાબતો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કપ્તાન ર: ગરટ્રૂડ મરેય)

પ્રકરણ ૮મું

હઠીલા માલદાર

આ વખતે વિચારવા જેવી અતિ અગત્યની જે વસ્તુ હતી તે ખર્ચ માટે પૈસા મેળવવા સંબંધી હતી. રાજકીય પક્ષને ચાલુ રાખવા માટે નેતાઓને અહીંથી તહીં આવ જા કરવીજ પડે; ચોપડીઓ અને ચોપાનીયાંઓ છપાવીને તે વહેંચવા નાં હોય અને જ્યારે, જ્યારે ભાષણો કરવાનાં હોય ત્યારે ત્યારે હોલ ભાડે રાખવાની જરૂર પડે. એવા અનેક કાર્યોમાં પૈસાની ઘણીજ આવશ્યકતા હોય છે. જેથી ગાંધીજીએ દરેક સભા સદને દર મહિને ઓછામાં ઓછા પાંચ શીલીંગ લવાજમ આપવા માટે આગ્રહ પુર્વક ફરજ પાડી અને પૈસાદાર લોકો ને તેમનાથી જેટલું વધુ બને તેટલું વધુ લવાજમ આપવા માટે સમજાવ્યા. એ સાથેજ તેમણે પોતે પણ માસિક વીશ શીલીંગ લવાજમ શરૂ કર્યું. પરંતુ પૈસા આપવાનો સમય આવે ત્યારે લોકો સુરત બની જતા, તેમને લડનાર નેતા મળ્યો જેથી ઘણા ખુશી થઇ ગયા હતા, પણ એ સાથે તેમણે એમજ માની લીધું હતું કે બધું કામ પૈસા વિના થયા જ કરશે. આવી રીતનું દુનીયામાં ઘણા લોકોનું વર્તન હોય છે.

એક દિવસ ગાંધીજી અને તેમના સાથી કાર્યકર્તાઓ શહેરથી દુર દીદી ઓથી વસાયેલા ગામડાંના પ્રવાસે નીકળી પડ્યા. તેમને અત્યંત અભણ લોકોને પણ આ જુલમ અને અન્યાય ની સામે લડવા માટે સંગઠિત થવું જ જોઇએ એની સમજુતી આપવી હતી.

ગાંધીજી અને તેમના સ્નેહિઓને તે તરફના એક ધનિક ગૃહસ્થે પોતાને ઘેર એક રાત રહેવા માટેનું આમંત્રણ આપ્યું હતુ. જેઓ તેમના પક્ષના સભા સદ પણ થઇ ચુકયા હતા. ગાંધીજી, તેમના સહકાર્યકર્તાઓ સહિત માનતા હતા કે કોંગ્રેસના ફાળામાં જો આ ભાઇ મોટી રકમ આપશે તો તેની આસપાસ રહેતા બીજા લોકો પણ તેનું અનુકરણ કરશે. કોંગ્રેસને તેના લોકહિતના કાર્યોને ચાલુ રાખવા માટે આ વખતે ફાળાની ઘણીજ અગત્ય હતી. આ પૈસાદાર ગૃહસ્થ ઓછામાં ઓછા માસિક ૭ પોંડ તો આપશેજ એવી તેઓને આશા હતી.

જ્યારે તેઓ આ ધનિક ગૃહસ્થને ઘેર આવી પહોંચ્યા ત્યારે તેમણે જોયું કે તેઓ માટે ઉત્તમ, સ્વાદિષ્ટ રસોઇ તઇયાર થઇ રહેલી છે. ગાંધીજીએ વિચાર કર્યો કે ભોજન કરતા પહેલા જો પૈસાની બાબત ઉકેલી લેવાય તો જ ઠીક પડશે. આથી તેમણે એ વાત રજુ કરી પણ જ્યારે તે ધનિક માણસે ૭ પાઉંડને બદલે ફકત ત્રણ જ પાઉંડ આપવાની મરજી બતાવી ત્યારે સૌને ભારે નિરાશા ઉપજી. તેમણે વધારે આપવા માટે તેને ઘણી રીતે આગ્રહ કર્યો પણ તે પૈસાદારે તે વાત પર કંઇ જ ધ્યાન આપ્યું નહીં. આ ભાઇ કંઇ ગરીબ તો નહેતા, પણ સ્વભાવના જક્કી હતા. જેથી તેણે ત્રણ પાઉંડથી કશું પણ વધારે આપવાની ચોખ્ખીના પાડી દીધી. અને મહેમાનોને વારંવાર ભોજન લેવા માટે આગ્રહ કરતા રહ્યા.

આ વખતે ખરેખર! અતિ કઢંગી પરિસ્થિતિ આવી ઉભી હતી. ગાંધીજી જાણતા જ હતા કે જો આ માણસને ફકત ત્રણ પાઉંડ લઇને માંડી વાળશે તો બીજા ધનવાન લોકો પણ ફકત ત્રણ જ પાઉંડ કે અગર તેનાથી પણ ઓછા આપશે. તેઓ વિચારશે કે આ માણસ જે આટલો બધો માલ દાર છે, તો તેના કરતાં આપણે વધારે શા માટે આપવું જોઇએ?

આથી ગાંધીજી અને તેમના મિત્રો એ જ્યાં સુધી ૭ પાઉંડ આપવા માટે કબુલ ન થાય ત્યાં સુધી ભોજન લેવાની નમ્રતાથી ના પાડી. તેઓને ભૂખ તો કકડાવીને લાગેલી હતી અને સામે તેમને માટે જ્યારે સુંદર રસોઇ વાટ જોઇ રહેલી હોય ત્યારે ફકત વાતો કર્યા કરવી એ જરા મુશ્કેલ ભર્યું તો હતું જ.

બે પક્ષમાંથી એકે તરફથી નમતું નહીં અપાયું અને આ રકઝક આખી રાત સુધી ચાલુ જ રહી. છેવટે મળસ્કુ થવા આવ્યું ત્યારે પેલા યજમાન ગૃહસ્થે પોતાની મમત મુકી દીધી અને ૭ પૌંડ આપવા માટે કબુલ થયા. ત્યાર પછી જ બધાએ પરોઢમાં ભોજન લીધું ને તૃપ્ત થયા.

આ બનાવ ઘણો ચર્ચાસ્પદ બન્યો અને લોકોએ પણ જોયું કે ગાંધીજીની સાથે ચેડાં કરવા જેવું નથી. આ પછી તો લોકોએ પોત પોતાનો ફાળો ઘણીજ તાકીદથી આપવો માંડયો.

[આ લેખ કોપીરાઇટ હોવાથી લેખકની મંજુરી વગર એનો ઉપયોગ ન કરવા ભલામણ છે.]

વિવિધ વર્તમાન

નર્સીંગમાં રંગભેદ

આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી જોહાસન વિલજો ને દક્ષિણ આફ્રિકાની પાર્લામેન્ટમાં નર્સીંગના વ્યવસાયમાં રંગભેદને દાખલ કરતા એક ખરડામાં એવી જોગવાઇ કરવામાં આવી છે કે દક્ષિણ આફ્રીકા કાની નર્સીંગ કાઉંસીલમાં કાયમી ધોરણે દક્ષિણ આફ્રીકામાં વસતા હોય એવા ગોરાઓજ સભ્યો બની શકશે. એમાં બે સલાહકાર સમિતિઓની રચના કરવાની પણ જોગવાઇ છે. એક સમિતિ રંગીન પ્રજા માટે છે, અને બીજી આફ્રિકનો માટે છે. આ સમિતિઓ રંગીન જાતીઓની અને આફ્રિકન નર્સો સંબંધમાં કાઉન્સીલને સલાહ આપશે.

ખરડામાં કોઇ પણ વ્યકિત કે સંસ્થા ગોરી નર્સને બીન ગોરાઓની દેખરેખ નીચે મુકશે તો એ ૨૦૦ સ્ટર્લીંગ જેટલા દંડને પાત્ર ઠરશે.

ગોવાના જાણીતા કલાકાર

જાણીતા ગોવન કલાકારનું ૧૦૦ જેટલા ચિત્રોનું પ્રદર્શન ઇસ્ટ આફ્રિકામાં તા. ૨૭ મે થી ૫ મે સુધી રાખ વામાં આવનાર છે.

હીંદના કમીશનરની પત્ની શ્રીમતી વિમલા કીશન આ પ્રદર્શન ખુલ્લું મુકશે. આ કલાકાર ગોવામાં જન્મેલા છે પરંતુ મોટો ભાગ હીંદમાં ગાળ્યો છે. તેમના ચિત્રો હીંદના જીવનની કેટલીક ઝાંખી કરવે છે.

આફ્રીકાની અમાપ વીકાસ શકયતાઓ

આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે આફ્રિકા જે ભાગ ભજવશે તે અંગે અમેરીકન ઉપપ્રમુખ નિકશને કહ્યું છે કે આફ્રિકાની અમાપ વિકાસ શકયતાઓ છે. પુષ્કળ વસતી તથા કુદરતી સાધન સંપત્તિને કારણે આફ્રિકા સામ્યવાદનો અચ્છો શીકાર છે, આફ્રિકા જો પોતાના હાથમાં આવે તો જગત પર કન્ટ્રોલ કરી શકાય એમ તેઓનું માનવું છે. પરંતુ આફ્રિકન પ્રદેશોની મારી મુલાકાતમાં મેં વસાહતાવાદ કે સામ્યવાદ તરફ ઝોક જોયો નથી. સ્વતંત્રતા અને મુકત સમાજ રચના માટેના આફ્રિકન પ્રયાસોની કદર કરવા જોગ છે.

વૈમાનીક ઇજનેર

અપવા માદયા પારસી યુવકોને બાદ કરતાં હીંદમાં વિમાન, કે દરીયાઇ જહાજોની ટેકનીકલ તાલીમ લેવાનું જોખમ બહુ ઓછા ગુજરાતીઓ કરે છે એમ જાણવામાં આવ્યું છે. આવે સમયે ઇંગ્લંડમાં એરોપ્લેનની ગ્રાઉન્ડ એન્જીનીયરીંગની પરીક્ષામાં એક ગુજરાતી ભાઇ શ્રી દિનેશ પટેલ (મદ્રાસ) સેંકડો ગોરા વિદ્યાર્થીઓને પાછળ મુકી સૌથી પ્રથમ આવ્યા છે. તેમની ઉમ્મર ૨૪ વર્ષની છે. આણંદના તેઓ વતની છે તેઓએ બીજા લાયસન્સો ઉપરાંત *A* લાયસન્સ પણ મેળવ્યું છે. દિનેશ પટેલ આ વર્ષે પોતાનો સક્રિય અભ્યાસ પુર્ણ કરી હીંદ પાછા ફરશે.

તામિલનાડનો ભુદાન પ્રવાસ

આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ એમનો તામિલનાડનો પ્રવાસ તા. ૧૩, ૧૯૫૬ ના રોજ આરંભ્યો હતો. પ્રથમ એમણે ચિંગલપેટ જીલ્લાનો પ્રવાસ કર્યો હતો. તામિલનાડના અગિયાર મહિનાના પ્રવાસ દરમીયાન એમણે ૧,૨૦,૨૨૦ એકર જમીન મેળવી છે અને ૪, ૧૭,૯૭૮ રૂપીયાનાં સંપત્તિ દાન મેળવ્યા છે. આમાં મદુરાઇમાંથી એમને સૌથી વધુ જમીન એટલે કે ૨૧૦૦૮ એકર જમીન ભૂદાનમાં મળી છે. ત્યારે કોઇમ્બતુરનુ સ્થાન બીજુ આવે છે. ત્યાંથી એમને ૧૫,૯૧૨ એકર જમીન પ્રાપ્ત થઇ છે.

એક પુછાયલા પ્રશ્નના જવાબમાં વિનોબાજીએ કહ્યું હતું કે જ્યારે સમસ્ત દેશમાંથી પાંચ લાખ ગામડા ભૂદાનમાં મળશે ત્યારે મારી યાત્રા બંધ થશે. તા. ૧૮મી એપ્રીલથી વિનોબાજીએ હવે ત્રિવેન્દ્રમમાં પ્રવેશ કર્યો છે. અને પહેલું ગામ કેરળ લીધુ છે. ભુદાન યાત્રા ૧૯૫૧થી શરૂ થઇ હતી.

૧૦૦માં વર્ષમાં પ્રવેશ કરતા ડો. કર્વે

(પહેલા પાનાથી ચાલુ)

તેઓ જે સ્ત્રી વિદ્યાપીઠ ચલાવે છે તે પણ કર્વે વિદ્યાપીઠને નામે ઓળખાય છે.

કમીટીનો એવો ઇરાદો છે કે શતાબ્દ—જયંતીની ઉજવણી પ્રસંગે સારાયે દેશમાંથી એક કરોડ રૂપીયાનું ફંડ કરવું અને તેનો ઉપયોગ દેશ-વ્યાપી સ્ત્રી વીકાસ અને ઉત્કર્ષ માટે કરવો. પ્રો. કર્વે વરસો પહેલા આ દેશમાં આવી ગયા છે. સ્ત્રીઓની સેવા માટે તેઓ વધુ જીવે એવી આપણી પણ પ્રાર્થના રહો!

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીત્રને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અભીમાન લઇ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્માદા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના ભલા માટે તેઓની આફતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડીયાની જીન્દગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

ઉપલો વીમો લઇ તમારા વહાલાઓને તમો આનંદ આપી શકો છો, અને અમો તમારી સેવા કરી આનંદ લઇ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ કું. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

રૂસ્તમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન : ૪૭૮૮૮
૪૭૪૫૩

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—ન્યુયોર્કથી હમણાં જ બહાર પડેલુ ભગોળ વિષયક માસિક 'એસ્ટ્રોલોજીકલ મેગેઝીન'માં સુચવાયું છે કે શની અને મંગળના ગ્રહો એક મેકની થોડીક મીનીટ સુધી તદ્દન સામે આવી જવાથી એ ગ્રહોની નબળી અસર પૃથ્વી પર ભયંકર રીતે હમણાં થએલી છે. જેના પરિણામે વાહન વ્યવહારમાં મોટી જાન ખુવારીના અકસ્માતો થયા છે. વુડરહોટમાં ૮મી એપ્રીલે થયેલો ટ્રેનના અકસ્માતમાં ઘણા જાન ગયા છે ને અનેક ને વાગ્યું છે એ ઉપરાંત બીજા પણ કેટલાક નાના રેલવે અકસ્માતો થયા છે જે બધું આ ગ્રહોની વિપરિત અસરના પરિણામરૂપ મનાય છે.

—મરતી વખતે પણ અપાર્ટહેડનો સખત વિરોધ કરી જનાર કેપટાઉનના આર્ચબીશપ ડો. જ્યોફ્રી કલેઇટન જેઓ ૭મી માર્ચે ગુજરી ગયા હતા. તેમણે તેમનાં અસ્થિને અપાર્ટહેડ ન હોય ત્યાં દાટવાની ઇચ્છા જણાવેલી. હમણાં ઇંગ્લંડના તેમના સ્નેહિઓની સંમતિથી ઠરાવાયું છે કે આ અઠવાડીયામાં કેપટાઉનની સેન્ટ જ્યોર્જસ કેથીડ્રલના એક વિભાગના ભોંય તળીયે તેમના અસ્થિને અંતિમ સ્થાન અપાશે.

—પોર્ટ એલીઝાબેથમાં આવેલા કોરસ્ટન વિભાગના બાસ્કીટ બનાવનારા આફ્રીકન જાતિના સ્ત્રી, પુરૂષ અને બાળકો મળીને ૧૩૬૦ માણસો અંગે નેટીવ એફેર્સ ખાતાના અધિકારીઓનું કહેવું છે કે, એમના માટે અહીં રહેવાનો હવે સવાલ જ નથી. તેઓને જવું જ પડશે, જો કે એ સાથે તેઓ કબુલ કરે છે કે અત્યારે આ એક મુંઝવણ ભરેલો પ્રશ્ન છે કે જેનો કશો ઉપાય જડતો નથી. સંડોવાયેલા માણસો પૈકી કેટલાક કહે છે કે, અમારે હવે ક્યાં જવું અને અમારૂં શું થવાનું છે તે ફકત ઇશ્વર જ જાણે છે.

—કેપટાઉનના પબ્લીક ગાર્ડનમાં આવેલા સેસીલ રહોડસનાં પુતળાને ૨૦મી એપ્રીલે કોઇ બ્લુ અને પીળો રંગ ચોપડી ગયું હતું. થોડા સમય પર પ્રીટોરીયામાં પોલ ક્રુગરના પુતળાને કોઇએ રંગેલુ તેનો બદલો લેવાનો આમાં હેતુ જણાય છે.

—ઇસ્ટલંડનથી ૨૪ માઇલ પર આવેલાં બર્લીન ગામની શત વર્ષીના ઉત્સેવ માટે ૨૨મી એપ્રીલે વેસ્ટ જર્મનીના ચાન્સલ ડો. એ. ઇ. હેઇપરેંઝ દ્વારા જર્મનીના વિશ્વ વિખ્યાત બર્લીન શહેરન લોર્ડ મેયરે અભિનંદનનો સંદેશો પાઠવ્યો છે. એક સો વર્ષપર આ બર્લીન ગામ જર્મનીના વસાહતોથી વસાયલુ હતું.

રોડેશીયાના ખબર

—દક્ષિણ રોડેશીયાની 'સ્કુલ્સ એક્સપ્લોરેશન સોસાયટી'ના ૨૨ વિદ્યાર્થીઓ બુલવાયોથી ટ્રેનમાં ૧૯મી એપ્રીલે બેચુઆનાલેન્ડના, અણુખેડાયેલાં જંગલમાં જવા રવાના થયા છે. તેઓ ફ્રાન્સીસ ટાઉનથી ૬૦ માઇલ દુર માકારી કારી ઇપાન્સાં જંગલ વિભાગ ગા ગ્રીપ કારમાં જઇને ત્યાંના પક્ષીઓ અને વનસ્પતિનો બે અઠવાડીયા સુધી અભ્યાસ કરશે. બહારની દુનીયા સાથેનો તેમનો સંપર્ક માત્ર રેડીયોથી ફ્રાન્સીસ ટાઉનના પોલીસ સ્ટેશન સાથે જ રહેશે.

વિદેશની વિવિધતા

—મીલવાઉકીમાં હથિયાર ઘટાડવા સંબંધે મળેલી કોન્ફરન્સમાં ૨૦મી એપ્રીલે એક પ્રસિદ્ધ ફીઝીસ્ટે કહ્યું હતું કે, હાયડ્રોજન અગર થર્મોન્યુકલેર બોંબનો હમણાં જેટલો જથ્થો મોજુદ છે એટલો જ પૃથ્વી પરના સઘળા જીવોનો નાશ કરવા માટે પુરતો છે.

—ન્યુયોર્કના ગવર્નર મી. એવેરલ હેરીમેને આર્ચબીશપ મકારીયોસને ન્યુયોર્કની મુલાકાતે આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે. જેથી સાયપ્રસની ટર્કીશ પાર્ટીના લીડરે ઇસ્તંબલથી એનો સખત વિરોધ દર્શાવતો સંદેશો મી. હેરીમેન ઉપર મોકલ્યો છે. સાયપ્રસની મારફાડની ચળવળને શાંત પાડવા માટે બ્રીટને એક વર્ષ પર આર્ચબીશપ મકારીયોસને શીશલના ટાપુઓ પર નજર કેદ રાખેલા હતા ત્યાંથી સાયપ્રસ સિવાય ગમે ત્યાં જવા માટે હમણા મુકિત આપેલી છે. જેઓ હાલમાં એથન્સમાં રહે છે.

—યુરોપનો સૌથી મોટો ૧૦૭૬૮ ફીટ ઉંચો જલતો જવાળા મુખી માઉન્ટ એટનાનું મુખ હાલમાં બરફથી ઢંકાયેલુ છે તેમાં ૧૮મી એપ્રીલે ભયંકર ધડાકા સાથે ધુમાડાના ગોટેગોટા નીકળ્યા હતા. આગલે દિવસે ઉકળતા લાવા રસનો પ્રવાહ મુખપરથી ૩૫૦ યાડ જેટલો નીચે ઉતરી આવ્યો હતો તે હવે ઠંડો પડી જવાથી મનાય છે કે જવાળા મુખી પણ શાંત થઇ ગયો હશે.

—ન્યુયોર્કના એક વિદ્વાની ડો. કેનીથ હીકમેને દરીયાના પાણીમાંથી મીઠું દુર કરવાની એક નવી પદ્ધતિવાળું મોડલ મશીનની શોધ કરી છે.

—ન્યુયોર્કમાં પ્રગટ થતું "પેટ્રોલ્યમ વીક" નામના માસિકના એક લેખ મુજબ સહરાના રણને એક વિશાળ ઓઇલ ફીલ્ડમાં ફેરવી નાંખવાનુ ફ્રેંચોનું સ્વપ્નું ટુંક સમયમાંજ સિદ્ધ થવાની સંભવિતતા જણાય છે. ૧૯૫૮ના આરંભમાં દરરોજ ૧૦ હજાર પીપનું પેટ્રોલ્યમ ઉત્પન્ન કર્યા પછી તેમાં વધારો થતો રહેશે જે ૧૯૬૦માં દરરોજ બે લાખ બેરલ જેટલુ ઉત્પાદન કરવાની ફ્રાન્સ આશા રાખે છે.

—સુએઝની નહેર ફરીથી સ્ટીમરો માટે ખુલ્લી મુકાયા પછી બ્રીટીશની પહેલી સ્ટીમર ૩૬૦૪ ટનની વેસ્ટ બ્રીઝ નામની ૧૯મી એપ્રીલે સાડા ત્રણ હજાર ટન મગફલી લઇને પસાર થઇ છે યુનાઇટેડ સ્ટેટસની પહેલી સ્ટીમર એક અઠવાડીયા પછી પસાર થવાની છે એમ વોશીંગ્ટનનો સંદેશો જણાવે છે.

—મોરોક્કોએ સોવીયેટ યુનીયન સાથે એક વર્ષ માટેના વેપારી કરાર પર રાબાટમાં ૧૯મી એપ્રીલે સહી કરી છે.

—બ્રીટનથી હીંદની પહેલી બસ સર્વીસ શરૂ થઇ ગઇ છે. લંડનમાં વિકટોરીયા કોચ સ્ટેશનથી કલકત્તા માટે ૨૦ પેસેંજરો લઇને પાંચ અઠવાડીયામાં પહોંચશે જેનુ ભાડું ૮૫ પાઉન્ડ સીંગલ ટીકીટનું છે એના પ્રયોજક અને ડ્રાયવર મી. પેડી ગેરાફીશરે હાથે રાંધી શકે તંબુ ઠોકી શકે વગેરે જાત મહેનત કરી શકે તેવા જ પેસેંજરોને પસંદગી આપી છે અને તેમને એવી પણ ચેતવણી આપી છે કે જ્યાં ખરાબ રસ્તા આવે ત્યાં જરૂર પડે તો બસને મદદ કરવી પડશે એથી આ પેસેંજરો બહુધા ખડતલ પ્રવાસીઓ જ છે.

—મેનીલામાં ૧૩ ફીલીપીન બોય સ્કાઉટોએ દશ દિવસમાં ૫૬૨ માઇલનો હાઇકીંગ–પગે ચાલવાનો દુન્યવી રેકોર્ડ નોંધાવ્યો છે આ પહેલાનો રેકોર્ડ ૪૩૭ માઇલનો પોલેન્ડમાં ડચ બોય સ્કાઉટોએ સ્થાપ્યો હતો. ફીલીપીન બોય સ્કાઉટો આ પ્રવાસમાં ૯૫૦ માઇલ સુધીનો કરવા ધારે છે.

—અમેરીકાના શ્રીમતી રૂઝવેલ્ટે પોતાની આંખો મૃત્યુ પછી દાન કરી છે. અમેરીકામાં આંખની બેંકમાં આવા દાન પત્રો સહી કરીને ૧૫ હજાર વ્યકતીઓએ પાઠવ્યાં છે.

ભારતના સમાચાર

—મુંબઇના એક શ્રીમંત પારસી દંપતી શ્રી અને શ્રીમતી રતનજી અરદેશર દુબાશે રૂપીયા દશ લાખનું ટ્રસ્ટ કર્યું છે. મુળ રકમ સરકાર વ્યાજે રાખશે અને પાત્રીસ હજાર વ્યાજ આવશે શિક્ષણ અને હોસ્પીટલ માટે રાહતો આપવામાં વપરાશે. આ રાહતોમાં ૭૫ ટકા પારસીઓને આપવામાં આવશે જ્યારે ૨૫ ટકા બીજાઓને.

—સુદાનના વેપારી પ્રતિનિધિઓએ પોતાનો હીંદનો પ્રવાસ તેમજ વાટાઘાટો પુર્ણ કરી છે. હીંદના પ્રતીનીધીએ જણાવ્યું છે કે, સુદાન અને હીંદ વચ્ચે વેપારની ઘણી તકો છે. સુદાનમાં હીંદના માલોનો પ્રચાર કરવા એક પ્રદર્શન ભરવામાં આવશે.

—હીંદની ચાની કંપનીએ ઇજીપ્ટ અને સુદાનના બજારોમાં ચાનો જથ્થો પુરો પાડવાનુ નકકી કર્યું છે.

—ગુજરાતમાંથી રશીયા બે હજાર ટન તમાકુ ખરીદશે પણ બદલામાં રોકડ નાણા નહી આપે પરંતુ તેનો માલ ખરીદવો પડશે.

—જાપાનને પાંચ વરસમાં ભારતે ૭૩ લાખ ટન કાચું લોખંડ પુરૂ પાડવાનું રહેશે તેની કીંમત લગભગ ૪૦ થી ૪૫ કરોડ રૂપીયા થાય છે.

—કેરળની સામ્યવાદી સરકારે કેદીઓને છોડી મુકવાના અને સજા હળવી કરવાનાં પગલા લીધાં છે એ વીશે પોતાનું મંતવ્ય વ્યકત કરતાં શ્રી ઢેબરભાઇએ જણાવ્યું હતું કે આ અંગે મારી માન્યતા એવી છે કે એ બાબતમાં બંધારણીય પ્રણાલિકાને અનુસરવાની સરકારની ફરજ છે.

—તાજેતરમાં મુંબઇમાં સુદાન માટે મળેલી એક સભામાં થોડા ઘણા શ્રોતાઓએ પથરા ફેંકી ધાંધર કરી એકાદ બે બેનોને ઇજા–સારી પેઠે–કરી સભાને બરખાસ્ત કરવાની ફરજ પાડી હતી. આ ઘણું શરમ ભર્યું ગણાય.

—ચરોતરી સોની જ્ઞાતિની પરિષદ આણંદ ખાતે મળી હતી. આ પરિષદે કરેલા કેટલાક નિર્ણયોમાં ધ્યાન ખેંચે તેવો એક નિર્ણય એવો છે કે, એક જ સ્થળે સમુહ લગ્ન કરવાં અને એક લગ્ને પાછળ રૂા. ૧૧ નુંજ ખર્ચ કરવું.

—ઢેબરભાઇએ કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખો અને મંત્રીઓની સભામાં કોંગ્રેસમાં વધી પડેલી સત્તા લોલુપતા સામે સખત ચેતવણી આપી હતી. એટલુંજ નહિ પણ કોંગ્રેસ જો જનતા જોડેનો સંપર્ક ગુમાવશે તો કોંગ્રેસનું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ નથી એવી પણ આગાહી કરી હતી.

—ગુજરાતમાં કોંગ્રેસ વધુ મજબુત બને તે માટે કોંગ્રેસે શ્રી બાબુભાઇ પટેલની આગેવાની નીચે એક સમતિ સ્થાપી છે.

—કેરળમાં ભાષણ કરતા ઢેબરભાઇએ જણાવ્યું હતું કે કેરળમાં સામ્યવાદી સરકારની સ્થિતિ કફોડી થાય એવું કોંગ્રેસ કશું નહિ કરે.

—જવાહરે જનતાને પોતાની પાસેનું સાચવી રાખેલું સોનું સરકારને સોંપી દેવા જણાવ્યું છે, કારણ કે સરકારને હુંડીયામણની ઘણી મુશ્કેલી છે. જવાહરે જણાવ્યું છે કે સરકાર સોના માટે તેઓને વ્યાજબી ભાવો આપશે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૯૨)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોક્સ ૧૫૪૯.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબધ, લીલી અબદ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧–૩ રતલ, લસણ ૧ શી. રતલ, ૨૫ રતલથી ઓછું ૧–૬. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦–૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧–૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ – ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ઝેડ. વી. પારેખ એન્ડ સન

ટ્રાવેલ એજન્ટ અને બુકકીપર

અમો નિચે જણાવેલાં કામ કાજો કાળજી પુર્વક કરીએ છીએ.

એરોપ્લેન અને સ્ટીમર બુકીંગ
ઈમીગ્રેશન અને પાસપોર્ટ
રેવન્યુ કલીઅરન્સ સરટીફીકેટ
જીંદગી, આગ, ચોરી વીગેરેના વીમા
બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેકસ, લાયસન્સ

એક વખત અનુભવ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

71 MINT ROAD, FORDSBURG,
JOHANNESBURG. — Phone 35-3480.

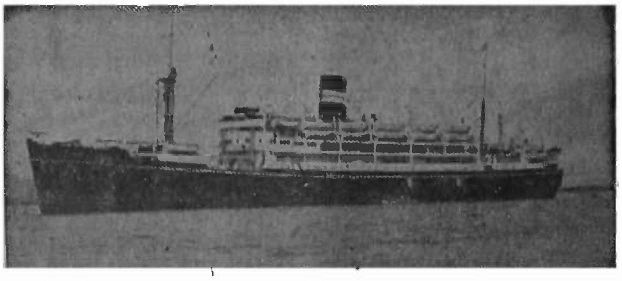

બ્રીટીશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટી. કરંજા ૧લી મે ના આવશે અને ૬ઠી મે ના મુંબઇ માટે ઉપડશે.
સ્ટી કંપાલા ૩૧મી મે ના આવશે અને ૬ઠી જુન ઉપડશે.

પેસેન્જરોએ શીતળા માટે વેકશીનેશન, કોલેરા અને યેલોફીવરનાં ઈનોક્યુલેશનો ફરજીયાત કરાવેલાં હોવાં જોઈએ. અને તે અંગેનું સર્ટીફીકેટ તેમની નજીકના ડીસ્ટ્રીક સર્જન પાસેથી મેળવેલું હોવું જોઇશે. આ ઇનોક્યુલેશન અને સર્ટીફીકેટ સામાન્ય ડોકટરો તરફનાં સ્વીકારાતાં નથી.

ભાડું : ડરબનથી મુંબઇ

પહેલો વર્ગ સીંગલ ખોરાક સિવાય	પા.	૯૨—૦—૦
બીજો ,, ,, ,, ,,	,,	૬૦—૦—૦
ત્રીજો કલાસ-ડેક ,, ,, ,,	,,	૩૧—૧૦-૦
નોન-વેજીટેરીયન વીશી સ્પેશીયલ	પા.	૧૧—૧૦-૦
સાધારણ	પા.	૪—૧૮—૦
વેજીટેરીયન વીશી પા. ૧૦–૩–૦, સાધારણ		૪—૬–૦

પહેલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગની બુકીંગ અમારી સાથે પત્ર વ્યવહાર અગર તેલીગ્રાફથી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો :

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ ૩૫મું

(ગતાંકથી ચાલુ)

ના, આજે વિરહનું નહિ, વેદનાનું નહિ, પરંતુ પ્રેમનું તૃપ્તિનું, મિલનનું ગીત ગાશે માધવી! કેસર, અબીલ, ગુલાલ, કુમકુમ, આજ રાધિકા હો ગઇ લાલ.........

'બસ મારે, આટલુ કહેવા જ આવ્યા હતાં.' ઉપેન્દ્રે ઉઠવાની ચેષ્ટા કરતાં કહ્યું.

'જવું છે?'

'કંઇ ઉતાવળ નથી, પણ આપ આ બાબત ઉપર શાંતીથી વિચાર કરી રાખો ને સાંજે જ નિર્ણય લો એવી અમારી ઇચ્છા છે.'

'જરૂર વિચારીશ, શાંતિ તથા સંહાનુભુતિથી વિચારીશ.' હરિવલ્લભ બોલ્યા.

'એક વાત કહેવી છે, પણ મનને સહેજ સંકોચ થાય છે...' મનોરમા અચકાતા અચકાતા બોલી. ઉપેન્દ્રનું મુખ મલકી ગયું. મનોરમાના હોઠ પણ હસ્યા.

'શું છે? કહો, નિઃસંકોચ કહો.' હરિવલ્લભ બોલ્યા.

'અમને એમ લાગ્યું છે કે કમલેશ માધવી મારે તો સર્વથા યોગ્ય છે જ, પણ આ ઘર–કુટુંબ...'

'શું? શું?'

'હું એમ કહું છું કે કમલેશને આપ સ્વીકારશો તો આ ઘરના દીવા સદાય ઝળહળતા રહેશે. કમલેશને કુટુંબમાં કોઇ નથી એમ આપણે કહીએ છીએ ને?...'

હરિવલ્લભના હૃદયમાં એક ક્ષણમાં પ્રકાશ પથરાઇ ગયો ને મુખ ઉપર તેની ઝલક પણ વ્યાપી ગઇ. તેઓ સ્વસ્થ થઇ કંઇ બોલે ત્યાં તો મનોરમા ને ઉપેન્દ્ર નમસ્કાર કરતાં ઉભાં થયાં, જતાં જતાં મનોરમા બોલી:

'કમલેશને માતાપિતા મળે ને આપને અશોકની પુનઃ પ્રાપ્તિ થાય એવી અમારી પ્રાર્થના છે.'

માધવી તે જ ક્ષણે ત્યાંથી ચાલી ગઇ. કૈલાસબા એમના ખંડમાંથી બહાર આવ્યાં. એમને જોઇ ઉપેન્દ્રે કહ્યું:

'આપની તબિયત આજે સારી લાગે છે.'

'હા, આજ સવારથી સારૂં છે. આપ સૌનો પ્રતાપ છે.' કૈલાસબા બોલ્યાં. એમણે હરિવલ્લભ સામે જોઇ ઉમેર્યું: 'ઉપેન્દ્રભાઇ સાંજે આવે તો?'

'હા, હા. જરૂર આવે, અને મધુબાઇને પણ કહેજો.' હરિવલ્લભ ઉત્સાહથી બોલી ગયા. મનોરમા ને ઉપેન્દ્ર પ્રસન્ન ચિત્તે બહાર નીકળ્યાં.

હરિવલ્લભના દિલમાં દીવા પ્રગટી ગયા. વર્ષો સુધી સેવેલી અને આજે સુપ્ત સ્થિતિને પામેલી પુત્રની ઝંખના જાગ્રત થઇ ગઇ.

'કમલેશને બીજું કોઇ નથી.' 'કમલેશને બીજું કોઇ નથી.' એ શબ્દો અંતરમાં ગુંજ્યા ને હૃદયતલમાંથી પડઘા ઉઠતા હોય એમ સંભળાયું: 'કમલેશને માતાપિતા મળે ને આપને અશોકની પુનઃ પ્રાપ્તિ થાય!'

કૈલાસબા એમના મુખભાવ જોઇ આશ્ચર્યથી બોલ્યાં: 'તમે શા વિચારમાં પડી ગયા છો?'

'કંઇ નહિ.'

'ના, તમારા ચહેરા ઉપર અસ્થિરતા છે, છાયાપ્રકાશ જેવું લાગે છે.'

'સાચું છે, એવા જ વિચારો આવે છે.'

'શાના વિચારો?'

'ઉપેન્દ્ર ને મનોરમા કમલેશને જોઇ આવ્યા, કહે છે કે અદ્દભુત છે, એવો યુવક આપણા સમાજમાં મળે નહિ... અને એમણે કહ્યું કે આપણે એનો સ્વીકાર કરીએ તો આ ઘરના દીવા સદાય ઝળહળતા રહે, સાચી વાત છે...સાચી વાત છે.' હરિવલ્લભ અભાન અવસ્થામાં બોલતા હોય એમ બોલી ગયા. કૈલાસબાના મુખ ઉપર સહેજ ચીંતા છવાઇ ગઇ. એમણે કહ્યું:

'તમે શાંતિથી બેસો. માધવીની જીંદગીનો સવાલ છે. આપણે ઉતાવળ નથી કરવી. આપણું સુખ પછી, પહેલાં એનું સુખ.'

હરિવલ્લભ કંઇક સ્વસ્થ થયા ને બોલ્યા: 'હું ઉતાવળ નહિ કરૂં તેની ખાતરી રાખજે, પણ તું તો જાણે છે કે માધવી જાય એની કલ્પનાથી જ મને આ સંસાર સૂનો લાગતો હતો... અશોક ગયા પછી તો માધવી જ આપણા બંનેનો આધાર રહી છે ને? ...કમલેશને કુટુંબ, ઘર, વતન કંઇ છે જ નહિ અને આપણે...'

'હું સમજી ગઇ બધું, પરંતુ તમે શાંતી રાખો, પહેલાં એને જુઓ, એની સાથે વાત કરો.'

'એ તો બધુ થશે જ.'

ત્યાં માધવીનો સૂર સાંભળાયો:

સુની હો મેં હરિ આવનકી આવાજ,
મહલ ચઢ ચઢ જોવું મેરી સજની
કબ આવે મહારાજ'

હરિવલ્લભ ને કૈલાસબા એકબીજાની સામે પ્રસન્નતાથી જોતાં ગીત સાંભળી રહ્યા.

દાદુર મોર પપૈયા બોલે
કોયલ મધુર રસાળ
ઉમઘ્યો ઇંદ્ર ચહુ દિસ બરસે
દામણી છોડી લાજ.

'હવે એને રોમ રોમ આનંદ વ્યાપી ગયા!' હરિવલ્લભે ઉદ્દગાર કાઢ્યા.

ગીત આગળ ચાલ્યું:

ધરતી રૂપ નયા નયા ધરિયા,—
ઇન્દ્ર મિલણ કે કાજ
મીરા કે પ્રભુ હરિ અવિનાશી—
આપ મિલો સિરતાજ.

ગીતની છેલ્લી લીટીઓ ફરી ફરીને ઘુંટાવા લાગી ત્યારે હરિવલ્લભનાં મનમાં થયું: 'આજે ઘરમાં પણ નવાં રૂપ પ્રસરવાં જોઇએ, ઘરની સજાવટ કરવી જોઇએ.'

કૈલાસબા ગયાં ને એમણે રામુને બોલાવી સુચના આપી:

'બધુ વ્યવસ્થિત રાખજે, દીવાનખાનુ જરા સજાવજે. સાંજે મહેમાનો આવવાના છે. હં, રામુ! પેલાં સુગંધી દ્રવ્યોનો સુખડનો ધુપ છે તે કરવાનું આજે ચુકતો નહિ...અને બહેનને કહેજે, પુજાની ઓરડીમાં તેઓ જાતે ઘીનો દીવો પ્રગટાવે ને પ્રાર્થના કરે.'

રામુ પ્રસન્ન થઇ ગયો ને દીવાનખાનું ગોઠવવા લાગ્યો, પાંચેક મિનિટ થઇ હશે ત્યાં કૈલાસબાએ એને બોલાવ્યો ને બધું વ્યવસ્થિત રાખવાનું ને ચા નાસ્તાની સારી રીતે તઇયારી કરવાનું સૂચન કર્યું. રામુ, હસતો હસતો માધવી પાસે ગયો ને મૂંગો ઉભો રહેયા. માધવીએ પુછ્યું:

'શું છે રામુ?'

'આપની આજ્ઞા સાંભળવા આવ્યો છું.' રામુએ કહ્યું.

'એમ?...જો, આજે સાંજે ધુપદીપ પ્રગટાવવાનાં.'

'એ તો બાપુજીએ કહ્યું, મારે ધુપ પ્રગટાવવો ને આપે દીપ.'

'એમ? તો મારા તરફથી આજે ફુલો લઇ આવવાનાં.'

રામુ હરખ્યો ને ખુશ થતો કામે વળ્યો.

ઘરની સજાવટ શરૂ થઇ ગઇ. માધવી એમાં સાથ દેવા લાગી એક નોકર રંગબેરંગી સુવાસિત ફુલો ને વેણી લાવ્યો. માધવીએ બધું સંભાળી લીધું. કૈલાસબા નાસ્તા ઉપર ધ્યાન રાખવા લાગ્યા. હરિવલ્લભ આ બધું જોતા હતા ને આનંદ આશ્ચર્યના મોજાઓ ઝીલતા હતા.

ઘડીયાળનો કાંટો ૭ ઉપર પહોંચ્યો, સૌની આંખ એ બાજુ ફરી.

સૌના ચિત્તમાં અત્યારે આનંદ છે છતાં અનિશ્ચિતતાની ઓછી લાગણી પણ તે સાથે જ વહે છે. માધવી એ લાગણીપ્રવાહને જોતી નથી ને વર્ષો પછી આજે કમલેશ મળવાનો હોય અને હવે પછી કદી એનાથી દુર ન જવાનો હોય એવાં સ્પંદનો અનુભવે છે. હરિવલ્લભના મનમાં તો ચિત્રો જ રચાવા લાગ્યાં છે. કમલેશને હજી જોવાનો છે, એની સાથે વાત કરવાની છે, કૈલાસબાનો અભિપ્રાય જાણવાનો છે એ બધું તેઓ ભૂલી ગયા છે ને કમલેશ આવે છે, એમનો બોલાવ્યો આવે છે, માનભેર આવે છે એવી લાગણીથી એમનું હૈયું સભર ભરેલું છે. કંઇક મૂંઝવણમાં છે કૈલાસબા અચાનક આવેલા આ પલટાથી આનંદ તો એમના મનમાં પણ ઉભરાય છે, પણ માનું હૈયું બોલે છે: 'ઉતાવળ કરશો નહિ, પહેલાં જુઓ...જાણો... તપાસો. માધવીના સમગ્ર જીવનનો પ્રશ્ન!'

માધવીએ સુંદર વસ્રો સજ્યાં છે. મોરસલીની વેણી નાખી છે વાળમાં, ગળામાં શ્વેત મોતીની સાદી માળા છે, મુખ ઉપર હાસ્ય વિલસે છે. હરિવલ્લભ આતુર નયને રાહ જુએ છે. કૈલાસબા પણ ઉત્સુક તો છે જ. કમલેશ કોઇ અકિંચન એકલવાયો પરદેશી નહિ, પરંતુ કુળકન્યાને જોવા આવતો સુપ્રતિષ્ઠિત કુળનો મૂરતિયો હોય એવી એના સ્વાગતની તઇયારીઓ થઇ રહી છે. દુઃખ, વ્યથા, વિરોધ, અણુગમો બધુ જાણે વિસરાઇ ગયું છે...ત્યાં કમલેશ આવે છે. રામુ દોડીને તેના આવવાના સમાચાર આપે છે. એની સાથે તરલિકા છે. કમલેશે રોજના જેવુ છુટી પાટલીનું ધોતિયુ ને ઝભ્ભો પહેર્યો છે. વાળ એવા જ વ્યવસ્થિત–અવ્યવસ્થિત છે. ચાલમાં વેગ છે, ખુમારી છે, મુખ ઉપર ગંભીરતા છે, હોઠ બીડેલા છે. આંખની પાંપણો કંઇક નીચી નમેલી છે. ચીંતાનો ભાર નથી તેમ બેદરકારી પણ નથી.

કમલેશ દીવાનખાનામાં દાખલ થાય છે. હરિવલ્લભ, કઇલાસબા, માધવી ત્યાં બેઠાં છે. માધવી પ્રેમથી કે વિનયથી તે તો કોણ જાણે, પણ ઉભી થાય છે. બાજુમાં ઉભી કમલેશનો ચહેરો નીરખે છે. એને લાગે છે કે કમલેશ સુકાયો છે. તપમાંથી ઉઠ્યો હોય એવા ભાવો મોં ઉપર વ્યાપેલા છે. કઇલાસબા એને જોઇને ચમકે છે. આવું તેજ, આવું રૂપ આવું ચાપલ્ય એમણે કલ્પ્યું નહોતું મૂંઝવણો બધી સરી જાય છે ને મન એમનું પ્રસન્ન થઇ જાય છે. હરિવલ્લભની આંખ-મંડાય છે ને એની ગૌરવભરી ચાલ, કંઇક ઉદાસ ને ચિંતનભારે નમેલી આંખ, દૃઢતા ને વિનમ્રતાનું

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

એક સાથે જ સૂચન કરતા હોઈને કોઈ રાજકુંવરના જેવું રૂપ જોઈ તેઓ અંજાય છે. એમને સ્મરણેય નથી થતું કે કમલેશ ભિક્ષાપાત્ર લઈને માધવી માટે એમની કૃપા માગવા આવ્યો છે!

કમલેશ નજીક આવી પ્રથમ હરિવલ્લભને અને પછી કઈલાસબાને સહેજ નીચા નમી પ્રણામ કરે છે. તરલિકા સહજ શિષ્ટાચારના હાથ જોડે છે. કમલેશની નજર માધવી તરફ ફરી જાય છે, પણ ત્યાં એણે ધ્યાન રાખ્યું નથી. તરલિકા એની પાસે જાય છે ને બંને સાથે બેસે છે.

હરિવલ્લભ પળ વાર તો આનંદની ભરતીથી મૂંઝાઈ જાય છે. શું બોલવું ને શું પૂછવું તે એમને સૂઝતું નથી. પ્રયત્નથી સ્વસ્થતા મેળવીને પૂછે છે: 'તમારૂં મૂળ વતન ઉત્તર પ્રદેશ?'

'જી.'

'માતાપિતા નથી?'

'પિતા છે.'

'પિતા છે? તો...તો તમે અહીં શી રીતે?' હરિવલ્લભ આશ્ચર્ય પામે છે.

'પિતાને મેં છોડી દીધા છે. એમણે પણ મને તજી દીધો છે. વર્ષોથી અમારી વચ્ચે કશો સંબંધ નથી.'

'શા માટે એમ થયું?'

'એ તો લાંબી દુઃખભરી કથા છે.'

'કોઈ એ જાણે છે?'

કમલેશે માધવી તરફ જોયું, હરિવલ્લભ સમજી ગયા.

'પિતા શું કરે છે?'

'મોટા જાગીરદાર છે.'

'એમ?...તમે કદી ત્યાં જવા ઈચ્છતા જ નથી.'

'જી ના.'

'હં તમારૂં નામ તો કમલનયન' ખરૂં?'

'જી.'

હરિવલ્લભને આગળ કંઈ પૂછવાનું સૂઝ્યું નહિ. એમણે કઈલાસબા તરફ જોયું. એમના મુખ ઉપર પ્રસન્નતા જ નહિ, કૃતકૃત્યતાના ભાવો હવે પથરાયા હતા.

હરિવલ્લભ વધુ વિચાર કરી શક્યા નહિ, લાગણીનો ઉભરો આવ્યો ને બોલ્યા, કંઈ જરા ભારે થઈ ગયો: 'તમને મે બહુ દુઃખી કર્યા, ખરૂં!'

''આપે? અમે–મેં આપને દુઃખી કર્યા. આપના કશા દોષ વિના, સ્વાર્થ વિના.'

માધવી પ્રસન્ન થઈ ગઈ કમલેશના આ ઉત્તરથી.

'પણ હવે એ દુઃખનો અંત આવ્યો છે એમ માનજો.'

'આપ સાચું કહો છો!' કમલેશ બોલી ઉઠયો.

'સાચુ જ કહું છું. મારે તમારા વિષે વધુ કંઈ જાણવું નથી, વધુ પરિચય પણ કરવો નથી. તમારી સુવાસ પ્રથમ માધવીએ, તે પછી તરલિકાએ ને છેલ્લે ઉપેન્દ્ર–મનોરમાએ અહીં પહોંચાડી છે. એમ લાગે છે તમને સમજવામાં, સાચું કહું તો આ બાબત ને જ સમજવામાં મેં ભૂલ કરી હતી. માધવી ને તમે આ સંસારમાં અનંત સુખના સ્વામી બનો.'

માધવી ને કમલેશ આ શબ્દો સાંભળતા આભારવશ બની ગયાં.

'આ બધું બની શક્યું છે માધવીના ને તમારા તપથી.' હરિવલ્લભે રૂંધાતા કંઠે ઉમેર્યું.

'સાચું તપ તો માધવીનું. મારે તો મારા જ અંતરના તાપથી તપવાનું હતું.'

'તમે સાચું કહ્યું.' હરિવલ્લભ બોલ્યા: 'માધવીની ચારે બાજુ અંગારા મુકાયા, પણ એ તો અગરચંદનના ધુપની પેઠે મહેકી ઉઠી.'

ને એ જ વખતે રામુએ ધુપદાનીમાં બળતા અંગારા ઉપર ધુપનો ભુકો ભભરાવ્યો. દીવાનખાનામાં ને આજુબાજુના ખંડમાં એની સુવાસ પ્રસરી ગઈ. હરિવલ્લભે માધવી સામે જોયું. એણે ઉઠીને પૂજાની ઓરડીમાં જઈ દીવો પ્રગટાવ્યો. મનોમન પ્રભુને પ્રાર્થના કરી.

એ પાછી ફરી ત્યારે દીવાનખાનામાં સૌ શાંતિ ધારણ કરીને બેઠાં હતાં. હવે શું કરવાનું છે તેની કોઈને સુઝ પડતી નહોતી. માધવીને આવતી જોઈ હરિવલ્લભ બોલ્યા:

'અહીં આવો, બેટા!'

માધવી નજીક આવી.

'તમને બહુ દુભવ્યાં, તમારા આત્માને બહુ દુઃખ આપ્યું. કમલેશને પણ અન્યાય કર્યો, હવે એ બધાની ક્ષમા આપો ને નવા જીવનમાં પગલાં માંડતાં પહેલાં બા–બાપુજીના આશીર્વાદ લો.'

માધવી ગદ્ગદ બની ગઈ. કમલેશને પણ એ કારુણ્યનો સ્પર્શ થયો. માધવીએ નજીક આવી પિતાજીને નમસ્કાર કર્યા. હરિવલ્લભ રૂંધાતાં કંઠે બોલ્યા: 'જીવનભર ફુલની પેઠે સુવાસ પ્રગટાવજો. ધુપની પેઠે મહેકજો, સમગ્ર વાતાવરણને તમારી સુગંધથી મહેકાવી દેજો.'

માધવી કઈલાસબા પાસે ગઈ. એમણે એને ગોદમાં લઈ લીધી. માધવીની આંખો ઉભરાઈ ગઈ. તરલિકાએ પણ આંસુ લુછ્યાં. કવિ કમલેશથી આ જોવાયું નહિ, એણે નેત્રો નીચા ઢાળી દીધાં.

એ વખતે ઉપેન્દ્ર ને મનોરમા તથા મધુભાઈ દીવાનખાનામાં દાખલ થયાં. કમલેશે ઉભા થઈ એમને નમસ્કાર કર્યા. માધવીએ મસ્તક નમાવ્યું. એમણે વસ્તુસ્થિતિ પામી જઈ પ્રસન્ન ચિત્તે આશીર્વાદ આપ્યા.

કમલેશ બોલ્યો: 'કુમાર નથી?'

'કુમાર?' મધુભાઈ આશ્ચર્ય પામ્યા.

'હા, કુમારભાઈને બોલાવો.' માધવી બોલી.

તરત જ કુમારને ફોન કર્યો ને દસ મીનીટમાં એ આવી ગયો. માધવીએ એને પણ નમસ્કાર કર્યા, કમલેશે બિરાદરીના હાથ મિલાવ્યા, તરલિકા એની સામે મીઠું હસી.

ઉપેન્દ્ર બોલ્યા: 'હવે મોં મીઠું કરાવો.'

મનોરમાએ કહ્યું: 'ને પછી હૃદય.'

'હૃદય? એ શી રીતે?' ઉપેન્દ્રે હસીને પુછ્યું.

'માધવીનું આજે ગીત સાંભળવું છે.' મનોરમા બોલી.

માધવી મનથી તઈયાર થતી હતી ત્યાં હરિવલ્લભે કહ્યું:

'બેટા! આજે કોઈ વિરહવેદનાનું નહિ, વૈરાગ્યનું પણ નહિ, આનંદનું, તૃપ્તિનું, મિલનનું ગીત ગાજે.'

રામુને સંકેત થયો ને નાસ્તો ગોઠવાયો. એ વિધિ પૂરો થયો કે માધવીના ગીત માટે સૌની ઉલ્લાસપૂર્ણ મધુર દ્રષ્ટિ એના ઉપર સ્થિર થઈ માધવીએ કમલેશ સામે જોયું. કમલેશની આંખમાંથી સ્નેહનાં અમી વરસ્યાં ને હોઠ ઉપર સ્મિતના ફુલફુલ પથરાયા.

વાતાવરણમાં શાંતિ છવાતાં માધવીના કંઠમાંથી ગીતનિર્ઝર વહેવા લાગ્યું:

આજ રાધિકા હો ગઈ લાલ
કેસર, અબીર, ગુલાલ, કુમકુમ
ડારત નંદ કે લાલ
આજ રાધિકા હો ગઈ લાલ

સંપૂર્ણ.

'સરકાર પરજ આધાર રાખવાથી પ્રજા તાકાત ગુમાવી બેસે છે'

''આજે સરકાર પોતાના હાથે, પોતાની રીતે પ્રજાનું કલ્યાણ કરવા માટે તનતોડ મહેનત કરે છે, પણ દુઃખની વાત છે કે, પ્રજા માને છે કે, નિશાળ કરવી હોય તો સરકાર બાંધી આપશે, ચોરો કરવો હોય તો તે પણ સરકાર બાંધી આપશે અને આવી માન્યતાથી પ્રજા તાકાત ગુમાવી બેઠી છે.''

ઉપરોક્ત ઉદ્ગારો મોટી મારડમાં તાજેતરમાં યોજાઈ ગયેલ ભૂદાન શબિરના પ્રથમ દિવસે એક જાહેર સભામાં સૌરાષ્ટ્રના જાણીતા કેળવણીકાર અને રચનાત્મક કાર્યકર શ્રી નાનાભાઈ ભટ્ટે ઉચ્ચાર્યા હતા.

સંત વિનોબાજીનો સંદેશો ગામડામાં પહોંચાડવા માટે અને સાચા સ્વરાજ્યનો તથા ગામડાનો, સર્વોદયના સિદ્ધાંતો દ્વારા નવનિર્માણનો માર્ગ બતાવવા માટે સૌરાષ્ટ્રમાં ધોરાજી–ઉપલેટા વિભાગમાં આ બીજી સામુહિક પદયાત્રા યોજાઈ હતી.

વધુમાં શ્રી નાનાભાઈ ભટ્ટે પોતાની રસિક શૈલીમાં જણાવ્યું હતું કે, ભૂદાન અને ભાગવતની વાતમાં જરા પણ ફેરફાર નથી. ભાગવતમાં પરમાત્મા મેળવવાના માર્ગો છે અને ભૂદાનમાં પરમાત્મા પામવાનો મોટો માર્ગ છે.

સ્વરાજ્ય મળ્યું, પણ પ્રજાની સ્થિતિમાં ફેર પડયો નથી. જ્યાં હતા ત્યાંના ત્યાં જ છીએ. કેટલીક બાબતોમાં ત્યાંથી પણ નીચા ગયા છીએ. કેટલાકને ભુલ ભરેલો એવો વિચાર પણ આવે છે કે આના કરતાં રાજાશાહી પણ સારી હતી આપણે માટે બે માર્ગ છે એક સરકાર કરે તે અને બીજો આપણે પોતે કલ્યાણ કરીએ તે. અત્યારે પ્રજા સરકાર ઉપર જ આધાર રાખીને બેસી રહી છે અને પરિણામે તેણે તાકાત ગુમાવી છે. પ્રજામાંથી આ રીતની દુર્બળતા દુર કરવા; રામરાજ્યનું સ્વપ્ન સિદ્ધ કરવા; રાજકીય પછી સામાજીક સ્વરાજ્ય માટે; નવી આશા, નવું બળ અને નવું તેજ પ્રગટાવવા માટે સંત વિનોબા ભૂદાનયજ્ઞ દ્વારા પ્રયાસ કરે છે.

ઘણી વખત વિચાર એકદમ સૂઝી આવે છે અને તેનો અમલ પણ ન ધાર્યો હોય તેવો થઈ જાય છે. ગાંધીજીએ જેમ અંગ્રેજોને કહ્યું, ''ક્વીટ–ઈન્ડીઆ'' તેમ વિનોબા પ્રેમ શબ્દોમાં નમ્રતાથી કહે છે કે, ''ગરીબની ખાંધ ઉપર બેઠેલા લોકો હેઠા ઉતરો...''

તેમણે કહેલું કે, આજે દેશમાં એવાં બળ અથડાઈ રહ્યાં છે કે ક્યારે ચકમક ઝરશે કે ક્યારે દુનીયા બળીને ભસ્મીભુત થઈ જશે તે કહી શકાતુ નથી. વિનોબાની ધમકી ચેતવણીરૂપે છે–ચેતવણીને ગ્રહણ કરી સાથે અમલનું સ્વરૂપ આપવું જ પડશે. આવી ક્રાન્તિઓમાં ભગવાનનો હેતુ હોય છે, આવા સંદેશાઓમાં ભગવાનનો સાથ હોય છે, આજે વિનોબાનો સંદેશો ભગવાનરૂપે અવતર્યો હોઈ આ ઈશ્વરને ઓળખી લઈએ.

બુકકીપીંગ, ઈનકમ ટેકસ રીટન્સ', લાઈસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઈનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

(૧૮૮ પાનાનું અનુસંધાન)

—પોર્ટુગીઝ શાસનમાથી મુક્ત થયેલા નગર હવેલીના નાગરીકોએ નક્કી કર્યું છે, જો પાછું પોર્ટુગીઝ શાસન આંતરરાષ્ટ્રીય અદાલતના ચુકાદાને પરિણામે આવશે તો તેઓ તેનો પ્રાણ ને ભોગે વિરોધ કરશે.

—કોંગ્રેસની વડી કચેરીમાં લઘુમતિ કોમોની ફરિયાદો માટે ખાસ વિભાગ ખોલવામાં આવ્યો છે.

—નવી ગ્રામ વિકાસ યોજનામાં તાલીમ કેન્દ્રો ઉઘાડી દોઢ કરોડ જેટલા ગ્રામ સેવકોને ગ્રામવિકાસમાં તાલીમ અપાશે.

—મુંબઇ રાજયની જુદી જુદી પ્રાદેશિક કોંગ્રેસ સમિતિનું એકીકરણ કરી એક જ મુંબઇ રાજ્ય કોંગ્રેસ કરવાના ઠરાવ નો મુંબઇ પ્રાદેશિક કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખ શ્રી પાટીલે વિરોધ કર્યો છે, અને એમ જણાવ્યું છે કે જુદી જુદી પ્રાદેશિક કોંગ્રેસ સમીતીઓ—મુંબઇ, ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર, મારાઠા વાડા ને વિદર્ભ, કચ્છ હજી આ ફેરફાર માટે તઇયાર નથી. એમણે સુચવ્યું છે મરાઠી ભાષી, ને ગુજરાતી ભાષી એમ બે પ્રાદેશિક કોંગ્રેસ સમીતીઓ હાલ તુરત રચાય.

—ભારતમાં પહેલીજ વાર મદ્રાસ પાસે આવેલા પરામ્બુરા કારખાનામાં સંપુર્ણ પણે પોલાદના બનેલા ઓછા વજનના અને સળંગ બ્રોડગેજ ડબ્બા હાલ બનાવવામાં આવ્યા છે.

—દાલમીયા નગરમાં એશીયામાં મોટા માં મોટું એક કાગળનું કારખાનું ખોલવામાં આવ્યું છે.

—બીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમીયાન ગામડાંમાં સાઠ હજાર નવા રેડીયો સેટો ગોઠવાશે.

—સારી જાતનાં ફળો ઉગાડવાની પ્રવૃત્તિને ઉત્તેજન આપવાના આશયથી ચાલુ વર્ષથી પાંચ પ્રકારનાં ફળો સંબંધમાં પહેલાં રાજ્ય-ધોરણે અને પછી અખિલ ભારતીય ધોરણે હરિફાઇ કરવાનો કેન્દ્ર સરકારે નિર્ણય કર્યો છે. આ પાંચ ફળો, કેરી, સક્કરજન, મોસંબી સંતરાં ને કેળાં છે. સર્વોત્તમ ફળ ઉગાડનારાઓને પાંચ પાંચ હજાર રૂપિયાનાં ઇનામો અને ઉદ્યાન પંડીત નો ચન્દ્રક અથવા પ્રમાણપત્ર આપવા માં આવશે.

—ભારત સરકારના વેપાર અને ઉદ્યોગ ખાતાના પ્રધાન મોરારજી દેસાઇએ સુરત ખાતે કોંગ્રેસીઓને જણાવ્યું હતું કે તાજેતરમાં સામાન્ય ચુંટણીઓમાં કોંગ્રેસને જે ફટકો પડયો છે તેથી ચેતી જવાનું છે, અને પરાજયમાંથી બોધપાઠ લેવાનો છે. કોંગ્રેસને મળેલો પરાજય વિરોધ પક્ષની પ્રચાર કરામતો ને લીધે મળ્યો એમ માનવું જોઇએ નહિ. પણ મતદારો કોંગ્રેસ વિરોધી શા માટે થયા તેના તેમણે કારણો શોધી કાઢવાં જોઇએ.

—લઘુમતિઓના હક બરાબર જળવાય તે માટે લઘુમતી હકોનું એક ખાતું મધ્યસ્થ સરકારે ખોલ્યું છે,. અને તે ખાતું મધ્યસ્થ સરકારના પ્રધાન મહેર ચંદ ખન્નાને સોંપ્યું છે.

પાકીસ્તાન સમાચાર

—પાકીસ્તાનમાં સંયુક્ત મતાધિકાર રહેશે. એ મુજબનો ખરડો પાકીસ્તાને એની રાષ્ટ્રીય સભામાં પસાર કર્યો છે. મુસ્લીમ લીગે એનો સખ્ત વિરોધ કર્યો હતો. અને એ ખરડાની વીરોધમાં સરઘસ કાઢયું હતું, ને પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાન સુહરાવર્દીનું પુતળું રાષ્ટ્રીયસભાની સમક્ષ બાળ્યું હતું.

—પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાં હીંદ પાકીસ્તાનની સરહદ પર ૧૨૦ માઇલ સુધી એની સરહદ નક્કી કરવા થાંભલા બન્ને સરકારના પ્રતિનિધિઓની હાજરી માં નંખાયા છે.

સાઉથ આફ્રિકનોને હીંદમાં પ્રવેશ

સાઉથ આફ્રિકાના પ્રવાસીઓ જેઓ હીંદની મુસાફરી કરવા માંગતાં હોય અને દેશની અંદર આવ જાવ કરવા માંગતાં હોય તેમને માટે નિચલી હકીગત પુરી પાડવામાં આવે છે.

(૧)

(અ) હીંદના મુળ વતની કે જેઓની પાસે પાસપોર્ટ અને પ્રવાસને લગતા બધા પત્રો હોય તેઓ વગર પ્રતિબંધે આવ જાવ કરી શકશે.

(બી) યુનાઇટેડ કીંગડમનો જેઓ પાસપોર્ટ ધરાવતા હોય પછી ભલે તેઓ દક્ષિણ આફ્રીકાથી જતાં હોય, તેઓ પણ વગર પ્રતિબંધે પ્રવાસ કરી શકશે. અને સાઉથ આફ્રિકનો પર મુકેલા પ્રતિબંધો તેમને લાગુ નહીં કરવામાં આવે.

(સી) યુનાઇટેડ કીંગડમનો પાસપોર્ટ ધરાવતી વ્યક્તી પછી ભલે તે દક્ષિણ આફ્રીકાની રહીશ હોય, તેઓ પ્રતિબંધ વગર હીંદમાં આવજાવ કરી શકશે, અને સાઉથ આફ્રીકનોનો પ્રતિબંધ તેઓને લાગુ નહીં પાડવામાં આવે.

મુંબઇની સરકાર સહમત થાય છે કે રહેઠાણ (*Residence*) અને હમેશ ના રહીશ (*domicile*) એ બે એકજ નથી. અને જેઓ યુનાઇટેડ કીંગડમ ના નાગરીકો હશે અને જેઓનું સાઉથ આફ્રિકામાં રહેઠાણ હશે, અને જેઓ ને સાઉથ આફ્રીકાના રહીશનું (*domicile*) પત્રક મેળવ્યું નહીં હોય તેઓને પરદેશીઓને થતી પ્રવેશબંધી નહીં લાગુ પડે અને અરસપરસના કાયદા ઓમાંથી તેઓને મુક્ત કરવામાં આવશે.

(ડી) સાઉથ આફ્રિકન પ્રજાનો યુરોપીયન કે જે સાઉથ આફ્રિકન પાસ પોર્ટ ધરાવતો હોય તેઓને હીંદમાં ૭૨ કલાક રહેવા દેવામાં આવશે. તેઓ માટે સુચના કરવામાં આવે છે કે, એક તાત્કાલીક પરમીટ વિમાની મથકેથી મળવવી જેની કીમત ૧૪ રૂપીયા છે.

આવા મુસાફરને ૭૨ કલાક હીંદમાં ભમે ત્યા રહેવા દેવામાં આવશે પણ તેઓ દાખલ થાય તે પહેલા વિમાની પોલીસને પોતાનો પાસપોર્ટ સુપરત કરી દેવો પડશે. અને પાછા જતા પરમીટ તેઓએ જે ૭૨ કલાક હીંદ માં રહેવાની મેળવી હોય તે આપી દઇ પાસપોર્ટ મેળવી લેવાનો રહેશે.

એ ધણું જરૂરી છે કે, આવા મુસાફરો એ હીંદમાં દાખલ થવાનો સમય બરાબર નોંધી લેવડાવવો જોઇએ જેથી તેઓ ૭૨ કલાકે બરાબર સમયે પાછા ફરી જાય તે આવશ્યક છે.

(૨)

જો સાઉથ આફ્રિકન પ્રજા હીંદમાં ૭૨ કલાક કરતો વધારે સમય રહેવા માંગતી હોય તો તેઓએ દાખલ થવાના પરવાના માટે નીચલે સરનામે અરજ કરવી.

Office of the Commissioner for the Govt. of India in British East Africa, Box 2274, Nairobi, Kenya Colony.

ઓફીસેથી મળેલા ખાસ પત્રક પર ત્રણ નકલોમાં અરજી કરવી પડશે. સાથે પાસપોર્ટ અને પાસપોર્ટના ચાર ફોટાઓ મોકલવા જરૂરી રહેશે.

(૩)

એક વાર પરવાનો સાઉથ આફ્રિકન ને હીંદમાં દાખલ થવાનો મળી ગયો હશે તો તેને બીજા રાષ્ટ્રોની પ્રજાને મળે છે તેવો જ આવકાર મળશે.

આધુનીક યુગની મહાન શક્તિ મહાત્મા ગાંધીજી

તા. ૧૭મીના આધુનિક સમયની એક મહાન માનવીય શક્તિ તરીકે મહાત્મા ગાંધીનું સ્મરણ કરવામાં આવ્યું હતું. જાણીતાં સ્ત્રી–પુરૂષોએ બી. બી. સી.ના 'શક્તિના અધિષ્ઠાતાઓ' નામના લંડનના ટેલીવીઝન કાર્યક્રમમાં ગાંધીજીની માનવી પરની અસરની સમીક્ષા કરી હતી.

અર્લ માઉન્ટબેટને એમને મળેલી એક ખુબ જ રસિક વ્યક્તિ તરીકે ગાંધીજીને યાદ કર્યો હતા અને કહ્યું હતું કે ગાંધીજી એ ખુબ જ શક્તિ-સત્તાશાળી વ્યક્તિ હતા. આમ છતાં તેઓ એક વિનમ્ર માણસ હતા. એમનામાં અભિમાનની ખોટી ભાવના નહોતી. હું એનો ખુબજ પ્રશંસક છું. જ્યારે મહાત્મા ગાંધીજી ઉપવાસ કરતા ત્યારે બધાને પોતાની નૈતિક જવાબદારી સમજાતી. એમણે અપ-નાવેલી આ કદાચ સાદા માણસોને મહાન પ્રશ્નની સમજ આપવાની ખુબ સાદી રીત હતી. એમના ઉપવાસો રાજકીય પણ હતા. પણ એનો હેતુ ભારતનું ભલું કરવાનો જ રહેતો.

મહાન ક્રાંતિકારી

કાર્યક્રમની રજુઆત કરતાં શ્રી રોબર્ટ મેકેન્ઝીએ કહ્યું હતું કે મહાત્મા ગાંધી હિંસાને ધિક્કારતા હતા પણ એક રીતે તેઓ ક્રાંતિકારી હતા.

એ પછી ગાંધીજીના દક્ષિણ આફ્રીકાના એક સાથી શ્રી હેનરી પોલાકે દક્ષિણ આફ્રિકામાંના ગાંધીજી સાથેના એમના સંસ્મરણો રજુ કર્યાં હતા.

પ્રોફેસર મોરીસ જોન્સે જણાવ્યું હતું કે ગાંધીજીએ ભારતના ગૌરવની પુનઃ સ્થાપના કરી હતી. લોકો પોતા ના કપડાં વગેરે માટે પણ ગૌરવ અનુભવતા થયા અને ખાદી સ્વતંત્ર તાનું શક્તિશાળી પ્રતીક બની ગઇ. પ્રોફેસર જોન્સને મહાત્મા ગાંધીના રાજદ્વારી અને ધાર્મીક નેતાગીરી વચ્ચે કોઇ સંઘર્ષ લાગતો નથી.

કુ. મુરિયલ લેસ્ટરે ૧૯૩૧માં ગાંધીજી લંડનની કીંગ્સલી હોટલની વસાહત માં રહ્યા હતા એ દિવસોના સંસ્મરણો રજુ કર્યાં હતાં અને જણાવ્યું હતુ કે નાગરીક પ્રતિકારના સિદ્ધાંતમાં એમની મુળભૂત ફિલસુફી રહેલી છે.

શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી પંડીતે ૧૯૧૬ માં કોંગ્રેસના અધિવેશનમાં પ્રથમ વાર તેઓ ગાંધીજીને મળ્યાં એની યાદ આપી હતી. ગાંધીજીનો એક મુળભૂત ગુણ તેઓ સાધ્ય જેટલુંજ સાધનને પણ મહત્વ આપતા હતા એ કહ્યો હતો.

સૌથી મોટો વારસો

મહાત્માનો સૌથી મોટો વારસો એ છે કે એમને લીધે આજે ભારત અને બ્રીટન બને મિત્રો છે. જે આંદોલન ને પરિણામે કડવાસ ઉભી થઇ હોત એ એમને કારણે મૈત્રીમાં પરિણમી.

કાર્યક્રમમાં શ્રી નહેરૂએ ગાંધીજીના અવસાન નિમિતે કરેલા વાયુ પ્રવચનનો સમાવેશ થતો હતો. આ ઉપરાંત, ગાંધીજીનાં પોતાના વચનોની રેકોર્ડો પણ રજુ કરવામાં આવી હતી.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સામાજીક ખબરો

[આ કોલમોમાં છપાતા સમાચારો અમને વ્યક્તિઓ તથા સંસ્થાઓ તરફથી મોકલાયેલા હોય છે. ડરબન તથા યુનીયન અને રોડેશીયાની વિવિધ સંસ્થાઓના કાર્યકર્તાઓ પોતાના શહેરમાં બનેલા મહત્વના સામાજીક બનાવોની અમને જાણવા જોગ વિગતો મોકલશે તો તેમાંથી યોગ્ય ખબરોને સ્થાન આપવામાં આવશે.—વ્યવસ્થાપક.]

ડરબનનું ભજન મંડળ જોહાનીસબર્ગમાં

ડરબનનું શ્રી સુરત આર્ય ભજન મંડળ, ઇસ્ટરની રજાઓમાં જોબર્ગની મુલાકાતે આવ્યું હતું. તેમાં લગભગ ૨૧ ભજનિકો આવ્યા હતા. શુક્રવાર તા. ૧૯મીએ બપોરના—જોબર્ગના ડિવાઇન લાઇફ સોસાયટી તરફથી તેમનું સ્વાગત થયું હતું. તેજ દિવસે સાંજે ૭ ।। થી ભજનનો કાર્યક્રમ પાટીદાર હોલમાં રજુ થયો હતો. શનીવાર તા. ૨૦મીએ આવેલા મહેમાનોએ સાંજે ગાંધી હોલમાં ભજનનો કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હતો. બંને દિવસોએ હોલ ભાવિક ભાઇ બહેનોથી ચિકાર ભરાઇ ગયો હતો. ખાસ નોંધવા જેવું એ હતું કે ભજન મંડળમાં બે નાના બાળકો તબલાના ભારે ઉસ્તાદ હતા. તેમના તબલા વગાડવાની રીત પર બધા આફ્રિન થઇ ગયા હતા, અને ઇનામ આપ્યા હતા! રવીવાર તા. ૨૧મીએ ભજન મંડળ પ્રિટોરીઆ ત્યાંની જનતાને ભજનનો લાભ આપવા ગયું હતું.

શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય, વાર્ષીકોત્સવ

ઉપરોક્ત શાળાનો વાર્ષીકોત્સવ તા. ૨૭ તથા ૩૭ એપ્રિલના રોજ સાંજે ૭ વાગે ગાંધી હોલમાં શ્રી લલ્લુભાઇ પ્રભુદાસ મોદીના પ્રમુખપદે યોજાયો હતો શાળાના બાળકો તરફથી ગીત ગરબા સંવાદોનો બોધદાયક અને મનોરંજન કાર્યક્રમ થયો હતો. પ્રમુખ શ્રીએ શાળાની ઉત્તરોત્તર થતી પ્રગતિ સંબંધી ટુંકું પ્રવચન કર્યું હતું. અને શાળાની પ્રગતિમાં સૌ વાલીઓના સહકારની આશા વ્યક્ત કરી હતી. શાળાના આચાર્ય શ્રી છોટુભાઇ મહેતાએ શાળાનો હેવાલ રજુ કર્યો હતો આ શાળામાં હાલમાં ૯૫૦ બાળકો અભ્યાસ કરે છે. શાળામાં ૯ શિક્ષકો અને ૧૩ શિક્ષિકાઓ છે. જગ્યાની સંકડામણને લીધે ફોર્ડસબર્ગ જ્યુનીયર ઇન્ડિયન સ્કુલમાં એક શાળા તરીકે ૧૧ વર્ગો ચાલે છે. એ જગ્યા મળ્યા બદલ સેન્ટ્રલ સ્કુલ બોર્ડ તથા શાળાના પ્રીંસિપલ શ્રી માજમનો હાર્દીક આભાર માનવામાં આવ્યો હતો.

ઘણાં વખતથી શાળામાં માઇકની ઉણપ હતી. આ પ્રસંગે ઉદાર ભાઇ બેનોએ એ ઉણપ દુર કરવા માઇક ફંડની શરૂઆત કરી છે જેમાં આશરે ૭૫ પાઉન્ડની સખાવત મળી છે તે માટે દાતારોનો હાર્દીક આભાર માનવામાં આવ્યો હતો. હજી મોટી રકમની જરૂરીઆત પુરી કરવા અન્ય દાતારો સખાવત કરી ઉણપ દુર કરી આભારી કરશે એવી આશા છે.

ઉત્સવ પ્રસંગે ધો ૭મું પાસ થનાર વિદ્યાર્થીઓને શાળાંત પ્રમાણ પત્રો આપવામાં આવ્યાં હતા. તેમજ પાસ થયેલાં ઇનામને લાયક પહેલા ત્રણ નંબરોના નામ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતાં.

શ્રી આદર્શ યુવક મંડળ જોહાનીસબર્ગ

ઉપરોક્ત મંડળનો છઠ્ઠો વાર્ષીક ઉત્સવ તા. ૬, ૭, એપ્રીલ ૫૭ના રોજ સાંજે ૭।। વાગે ગાંધી હોલમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. સૌથી પ્રથમ સ્વાગત ગીત ગવાયું હતું. બાર બાદ નાના બાળકોએ "ઇન્સાફ" નામની નાટીકા રજુ કરી હતી. તે પછી એક બીજી હાસ્યમય બોધ પ્રધાન નાટીકા "ચાલો લગનમાં" રજુ થઇ હતી. આ નાટીકામાં લગ્ન વખતે થતા જમણવારના વધુ પડતા ખર્ચો ઉપર કટાક્ષ કરવામાં આવ્યો હતો.

આ પછી મંડળના પ્રમુખ શ્રી મગનભાઇ વા. બારડુરિયા એ ઉત્સવની ઉદ્દઘાટન ક્રિયા કરી હતી. તે પછી "પાટણની પ્રભુતા" નામની નાટીકા રજુ કરવામાં આવી હતી. જેમાં ગુજરાતની રાજકીય પ્રગતિનો ખ્યાલ, સત્તા માટે પડાપડી, કાવગા વગેરેનો સારો એવો ચિતાર રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. આખા કાર્યક્રમ દરમ્યાન વચ્ચે વચ્ચે હાસ્ય ટુચકા, ગીત, ભજનો વગેરે પણ પિરસાયા હતા.

બંને દિવસ સારી એવી સંખ્યામાં ભાઇબેનો હાજર રહ્યાં હતાં અંતમાં મંડળના મંત્રી શ્રી કરસનદાસ પ્રજાપતિએ સૌનો ભાવભીનો આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો શાંતિપાઠ કરી કાર્યક્રમ પૂરો થયો હતો.

લગ્ન

જોહાનીસબર્ગના શ્રી ગોવીંદભાઇ નાથુભાઇના પુત્ર શ્રી જયંતીલાલના શુભ લગ્ન તા. ૧૪–૪–૫૭ના ડરબનના શ્રી રણછોડભાઇ કુંવરજીની પુત્રી શ્રીમતી શારદાબેન સાથે તા. ૧૪–૪–૫૭ના ડરબનના ભારત હોલમાં થયા તે શુભ પ્રસંગે જે ભાઇ બેનો નવ પરણીત દંપતીને શુભાષિશ આપવા હાજર રહ્યા હતાં તે સર્વેનો આ પત્ર દ્વારા શ્રી ગોવીંદભાઇ આભાર માને છે.

શ્રી રૂડીપુર્ટ હીંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજનો વાર્ષીકોત્સવ તા. ૧૯ અને ૨૦ એપ્રિલના દિને સાંજે સાડાસાત વાગે સમાજના મકાનમાં યોજાયો હતો. તેમાં સમાજના ભાઇઓએ તથા શાળાની બેનોએ સક્રીય ભાગ લીધો હતો. રાસ ગરબા પ્રહાસન ઉપરાંત એક બોધપ્રદ અને ચાલુ વાતાવરણને અનુકુળ 'ન્યાય' નામની ત્રિઅંકી નાટીકા રજુ કરવામાં આવી હતી. શ્રીમંતો ગરીબો ઉપર જુલમ ગુજાર્યા કરે છે અને ગરીબો તે મૂંગે મોઢે સહન કરે છે. પરંતુ છેવટે શ્રીમંતોની પાયમાલી અને ગરીબોનું કલ્યાણ જ થાય છે. એ તેનો મુખ્ય ભાવ હતો. જોહાનીસબર્ગના કેટલાક ભાઇબેનોએ પણ એમાં હાજરી આપી હતી. શ્રી પ્રા. સો. જોશીએ પ્રસંગોચિત બે શબ્દો કહ્યા હતા. અને ઉત્સવમાં જે ભારતીય સાહિત્ય, સંગીત, કળા અને અભિનય રજુ થયાં હતાં તેના મુક્ત કંઠે વખાણ કર્યા હતા. છેવટે સમાજના મંત્રી શ્રી ગોવીંદભાઇએ સર્વેનો આભાર પ્રદર્શીત કર્યો હતો. નજીકના ભવિષ્યમાં જ આ કાર્યક્રમ જોબર્ગના ગાંધી હોલમાં રજુ થાય તેવો સંભવ છે.

સાભાર સ્વીકાર

ઉકાભાઇ રજપુત (ડરબન) ૧–૧–૦
નાગરજી હરીભાઇ (સોલ્સબરી) ૨–૨–૦
પી. એલ. નારણ (કયુ કયુ) ૫–૦–૦.

MOSENTHALS TRAVEL AGENCY
91 MARKET STREET, JOHANNESBURG.
(Telephone : 23-1111)

Weekly Service from Johannesburg, By ALITALI AIRLINE To NAIROBI with Convinient connections to India & Pakistan.

Have pleasure in advising that they have appointed as their special representative for their Indian clientele :

MR. DHIRUBHAI P. NAIK,
26, Barklay Arcade, 38, Market Street,
JOHANNESBURG. (Telephone : 33-9033.)

Who will be pleased to look after any passports, revenue clearances, visas, immigration matters, health certificates, currencies, customs and any other travel matters.

જોઇએ છે
હાડકાં
તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું
ખાલી બેગો રેલ ભાડું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામ આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામા આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

અમે દેશી સેવરધની સોપારી શેકેલી, અને કાચી તેમજ ધાણાની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોળી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.

મુદ્રક અને પ્રકાશક શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી, ઈન્ટરનેશનલ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ફીનીક્સ, પ્રાઈવેટ બેગ, ડરબન, નાટાલ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor